

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JANOS

Proprietar: Societatea Anonimă de editura ziarului Aradl Közölny. Iureg. In Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad

ARAD. ANUL 54. No. 227.

1939. október 6. péntek.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Berlinben azt várják, hogy

Hitler pénteken határozott békejavaslatot tesz

Németország vezetőinek eltökélt szándéka a háboru megszüntetése —

London a tartós béke megbízható biztosítását kívánja —

Páris szerint a szövetségesek nem egyezhetnek ki az erőszakkal

Bizonytalan a béke sorsa a háboru viharában

Róma. A Messagero szerint a német kormány magatartásától függ Európa további sorsa. A német kormány és a nemzeti szocialista párt vezetősége el van határozva arra, hogy valóban békét köt. Német kormánykörökben kijelentették, hogy a német vezető államférfiak mindent elkövetnek, hogy tényleg sikerüljön megegyezni a nyugati demokráciákkal. Ez a béke azonban német szempontból csakis becsületes béke lehet és nem jelenti Németország nagy kívánságainak feladását. A lap szerint HITLER pénteki beszéde békebeszéd lesz, de nem tartalmaz majd részletes ajánlatokat. Nagy általánosságban fogja csak megjelölni Németország békefeltételeit és érinti majd azokat a megoldási lehetőségeket, amelyeket a német kormány is számbevehetőnek tart a béke megkötésével kapcsolatban. HITLER azért nem beszél részletes ajánlatról, mert meg akarja várni beszédének nemzetközi visszhangjait. Ez időszakra Németország szoros összeköttetésben áll Olaszországgal, valamint Szovjetországgal és valószínűleg a velük való előzetes tanácskozás után készíti el a német kormány javaslatát. Amikor pedig a német kormány már ismeri majd az angol-francia választ, akkor lehet szó arról, hogy Németország diplomáciát kezdeményezés útján bizonyos békejavaslatokat terjeszt elő. Németország nem fog kis részletkérdésekből nagy akadályokat csinálni, mert felfogása szerint hosszan tartó, szilárd béke rendszert kell kiépíteni és ennek érdekében fel kell áldozni a kisebb problémákat.

London bizalmatlan

London. Halifax lordnak a német—orsz békeszerződésről szóló tegnapi beszéde alkalmat ad az angol sajtónak, hogy újból nyomtatékosan hangsúlyozza: a szövetséges nagyhatalmak nem engednek az erőszaknak. A Daily Telegraph azon a véleményen van, hogy az ellenféllel való megegyezés csak az erőszakos cselekedetek kiűrléséhez vezetne. A Daily Telegraph helyteleníti, hogy az angol parlament lehetőséget nyújt egy esetleges béketárgyalásra, mert ezáltal a német propaganda ügyét szolgálja. A lap megjegyzi, hogy az esetleges békeajánlatokat a következő két fontos feltétel alapján lehet megvitatás tárgyává tenni:

1. Bármilyen ünnepélyesek legyenek is Hitler ígéretei azokban nem lehet bízni.
2. Európa mindaddig nem örvendhet a békének és biztonságnak, amíg a hitleri rendszer tart.

A lap megjegyzi, hogy Angliának az érdekei megegyeznek a többi államok érdekeivel, amelyek megvédik szabadságukat.

A Manchester Guardian az alsóházban elhangzott vitával kapcsolatban annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a szövetségesek valamilyen formában európai szövetségi unió megalakítását tervezik. Ettől a tervtől azt várják, hogy letompítja a nemzetek heves versengését, másrészt pedig megláttják az egyes nemzetek színvonalát. A maguk részéről a szövetségesek ehhez a tervhez a következő formában kívánják hozzájárulni: 1. A gyarmati rendszer gyökeres átszervezése. 2. Gazdasági támogatások.

Parlamenti vita Halifax beszéde felett

London. Halifax külügyminiszter tegnap már ismertett beszédében még a következőket mondotta:

— Véleményem szerint a török—orsz viszony egyrészt a török—angol és a török—francia viszony másrészt, minden konfliktus nélkül összeegyeztethető. A Franciaországban megalakult lengyel kormányt

Nagybritannia törvényesnek ismeri el és két ségtelen, hogy ez a kormány van hivatva a lengyel függetlenség és ellenállás harcának folytatására.

Ami egy esetleges békeajánlat lehetőségeit illeti, a külügyminiszter kijelentette, hogy a míg egy ilyen ajánlat nem érkezik, nem lehet

Berlin feszült érdeklődéssel várakozik

Berlin. (Radur.) A Német Távirati Iroda jelentése szerint itteni politikai körökben nem állapítottak meg semmi újat Halifax lord beszédéből. Ő is, miként Chamberlain elkerülte a pontos megállapításokat a helyzet fejlődéséről és főleg csak a múlttal foglalkozott és megkísérelte, hogy Angliát a háborúért való felelősség alól felmentse.

Berlinben különben feszült érdeklődéssel várják Hitler pénteki beszédét, annál is inkább, mert Chamberlain legutóbbi beszédében kijelentette, hogy az angol kormány vizsgálat tárgyává tesz hármely békejavaslatot. Valószínűnek tartják, hogy Hitler a béke megteremtésének céljából pénteken határozott javaslatokat terjeszt elő.

Páris: „Súlyos gondatlanság lenne engedékenységet mutatni”

Párisból jelentik: A francia közvélemény elutasító álláspontra helyezkedik minden olyan javaslattal szemben, amely a jelenlegi helyzet elfogadását és amely a nemzeti szocializmussal való megalkuvást célozza.

A nyugati hatalmak — mondják a francia fővárosban — most katonai, pénzügyi és gazdasági szempontból előnyös helyzetben vannak és súlyos gondatlanság volna engedékenységet mutatni.

Az Intransigeant megjegyzi, hogy a nyugati nagyhatalmak nemcsak a hitlerizmus ellen, hanem a pángermanizmus ellen is küzdenek. A Le Temps szerint

Franciaország és Anglia addig folytatják a háborút, amíg helyre nem áll a szerződések tiszteletén alapuló rend.

Európát fel kell szabadítani az erőszakon nyugvó politika alól.

A párisi lapok különben nagy érdeklődéssel foglalkoznak Daladier miniszterelnök beszédével, amelyet szó szerint első helyen, felhívást keltő

előzetesen bírálatot mondani felőle. A háborúért a felelősség egyetlen ember vállaira nehezedik, aki Európa jelentős részét lángbaborította. A biztonságot csak úgy lehet helyreállítani, ha valamennyi békeszerető nemzet egyesül, ha a támadással való fenyegetődések megszűnnek és ha a fegyverkezési versenyt kiküszöbölik.

A lordok házában a Halifax lord által be-terjesztett kormánynyilatkozat vitáját folytatták. Lord Snell, a munkáspárt szónoka többek között a következőket mondotta:

— Sajnos, nincsen semmi okunk arra, hogy higgyünk a nemzeti szocialista német kormánynak azon szándékában, hogy megváltoztatta véleményét és céljait. Kötelezett séget vállaltunk abban a tekintetben, hogyha békekötésre kerül sor, reális békét lehessen kötni és nem fegyverszünetet, mert ezt az időt felhasználhatják arra, hogy újabb támadás céljából felfegyverkezzenek. Nem akarunk többé bizonytalanságban élni. Remélem, hogy a kormány nem utasítja vissza semmi olyan javaslatot, amely alkalmas a valódi béke megkötésére, de azt is remélem, hogy álbékét sem fognak kötni.

A liberális párt szónoka ezeket jelentette ki:

— El kell ismerni, hogy Törökországnak saját érdekében áll, hogy szomszédjaival jó viszonyt tartson fenn és ezt a magatartást nem szabad ellenségesnek tekinteni, különösen akkor nem, ha Törökország befartja a Franciaország és Anglia iránt vállalt kötelezettségeket.

Ezután lord Cecil szólalt fel s abbéli reményének adott kifejezést, hogy a kormány nem szabad elhárítsa el az alkalmas pillanatot amikor leszögezheti háborus céljait.

beállításban közölnek és rámutatnak, hogy Franciaország és Anglia a végsőkig fogják teljesíteni a maguk elé tűzött feladatot. A francia kormányelnök beszéde politikai körökben is általános megelégedést keltett. Dicsérik a beszéd világosságát és erélyét és hangoztatják, hogy nem tűrik meg a biztonság hiányát, amely eddig Európában uralkodott.

Az Epoque megjegyzi, hogy az angol és francia álláspont e tekintetben teljesen egyezik. A Petit Parisien azt írja, hogy

olyan állandó biztonsági állapotot kell teremteni Európában, amely lehetővé teszi a tartós békét.

Daladier e tekintetben egyetért Chamberlain ml. miniszterelnökkel, akinek nyilatkozatát mindenben helyeselte. Az Oeuvre azt írja, hogy Daladier ml. miniszterelnök helyzete megerősödött. Felszólítja a lap a miniszterelnököt, hogy ezen az úton haladjon tovább és akkor minden párt és a nép teljes bizalommal fogja őt támogatni.

Bulgária bekepoitkájáról beszélt Boris király

Szófia. Most ünnepelte Bulgária Boris király trónralépésének évfordulóját, ami egybeesik a bulgár függetlenség kimondásával. A szófiai székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, amelyen résztvettek a kormány tagjai és a hatóságok képviselői. Kedden avatták fel a Karlovo-Kanzankov közötti vasutvonalat, amelyen résztvett Boris király és Koiseivanoff miniszterelnök. Boris király ez alkalommal beszédet mondott és hangsúlyozta, hogy ez a vasutvonal köti össze a legrövidebb uton Bulgáriát a Fekete tengerrel.

A bolgár nép — mondotta ezután Boris király — amely annyi keserű kiábránduláson ment keresztül a múltban, a jelenlegi nemzetközi konfliktusban a béke útját választotta. Ez az út felel meg legjobban Bulgária léteérékeinek és jövő céljainak. Ez a nyugodt magatartás tette lehetővé, hogy ilyen ünnepi alkalmakkor, mint a mai, összegyűlhessünk.

A király szavait nagy tetszéssel fogadták a jelenlevők.

London kedvezően fogadta a román-magyar kereskedelmi megállapodást

London. A Press Associated jelent: Az angol fővárosban jó hatást váltott ki a román-magyar kereskedelmi szerződés megkötésének híre. Angol kormánykörökben úgy látják, hogy ez az egyezmény alapot képez a két ország viszonyának egyre kedvezőbb mederbe terelésére.

Japán felmondta az antikomintern egyezményt

London. Berlinből érkező hírek szerint Japán felmondta az antikomintern egyezményt. Ezt a hirt a japán kormány eddig nem erősítette meg, de nem is cáfolta.

Amerikai szenátor felszólítása Roosevelthez a béke megmentése érdekében

Washington. (Rador). Johnson demokrata szenátor felhívta Roosevelt elnököt, hogy vegye kezébe az európai konfliktusban való közvetítésben való kezdeményezést. A javaslatot a szenátus külügyi bizottsága külön ülésen fogja megvitatni.

Newyorkból jelentik: Colorado demokrata szenátor rádióbeszédét mondott, amelyben kijelentette, hogy az Embargo csak a „Fizess és vidd” és nem a „Hitelben vidd” elv alapján lehet életbe lépni. A szónok kijelentette, hogy ellene van annak az elvnek, amely szerint az elnök kizárólagos jogja legyen a veszélyes zónák megállapítása. Ennek leszámításával a Pittman-féle tervezet elfogadható és a jelenlegi európai háború ellenére is tartós békét biztosít az Egyesült Államokban.

A Havas-ügynökség jelentése szerint az amerikai semlegességi törvény második napi tárgyalása sem hozott jelentősebb eredményt.

Oroszország svéd hajókon akar Angliának árut szállítani

Londonból jelenti a Reuter: Élénk szenzációt kelt északi diplomáciai körökben az orosz-szovjet kormány az a felszólítása, amelyet a svéd tengerészeti hivatalhoz intézett. Megérdeklődte, hogy milyen feltételek mellett hajlandók svéd hajók Oroszországból Angliának árut szállítani, s elsősorban fanyagok szállítását vállalni. Ugyancsak Oroszországból Angliának szállítandó áruk szállítási kérdésében Maisky, londoni szovjet nagykövet is bekapcsolódott a tárgyalásokba.

A francia kormány harcot kezdett a kommunista párt megsemmisítésére

Páris. A francia hivatalos lap ma reggeli száma közli a parlament feloszlását. Hír szüret erre az intézkedésre azért volt szükség, hogy

most már a kommunista képviselőket nem védi a mentelmi jog és így a hatóságok erélyes intézkedések révén könnyen megakadályozhatják azt, hogy a kommunista képviselők propagandát telessenek ki a párt érdekében.

Daladier miniszterelnök tegnap este találkozott a párisi rendőrfőnökkel és 1 óra tanácskozást folytatott vele a kommunista képviselők ellen teendő intézkedésekről.

A csütörtök délutáni párisi lapok jelentése szerint

Ranette és Bonté kommunista képviselők ellen letartóztatási végzést adtak ki.

Mindketten aláírták a kommunista parlamenti csoportnak azt a levelét, amelyet Herriot képviselőházi elnökhöz intéztek.

Husz párisi környéki külvárosi kommunista polgármestert felfüggesztettek és helyükre rendkívüli biztosokat neveztek ki.

Ma délelőtt letartóztatási végzést bocsátottak ki Florimont francia kommunista képviselő ellen is, akinek tartózkodási helyét eddig még nem sikerült felkutatni. Másik három kommunista képviselő ellen az eljárást ugyancsak folyamatba tették. (Rador.)

Több francia párt parlamenti csoportja ma ülést tartott. A parlamenti ülészak berekesztésével kapcsolatban az üléseken nem tettek kedvezőtlen megjegyzéseket. Általában a kommunista képviselők letartóztatását várják. A szociáldemokrata parlamenti csoport Blum elnöklete alatt tartott ülést és csaknem egyhangúlag határozati javaslatot fogadott el, amelynek értelmében

Franciaország azért vonult a háborúba, mert ezzel eleget akart tenni az emberi

Háboru szárazon, vizen és a levegőben

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: „Kétféle folytatuk a Visztulától keletre fekvő területek megsztitását a szétszört lengyel csapatrészekről. Nyugaton csak csekély felderítés és tűzérési tevékenység folyt.

A Német Távirati Iroda jelent: Az angol légügyi minisztérium több ízben azt állította, hogy október 3-ra virradóra angol repülőgépek szálltak el Berlin és Potsdam felett. Röpcédulákat dobtak le. A birodalmi légihaderő vezérkara ezzel szemben megállapítja, hogy sem ezen az éjszakan sem előtte, sem utána, ellenséges gépek nem repültek el Berlin és Potsdam felett és nem is dobtak le röpcédulákat.

Páris. A francia nagyvezérkar csütörtök délután kiadott jelentése így szól: „A harc tőr különböző pontjain időközönként a tűzérési tüzel.”

A Havas-ügynökség közli, hogy két nap óta tartó rossz időjárás megakadályoz a

Németország nem használ mérgegázokat és kórokozokat tartalmazó bombákat

London. Buttler angol külügyi államtitkár az alsóház ülésén bejelentette, hogy a német kormány a londoni svájci követ után közölte az angol kormánnyal, hogy a német birodalmi kormány betartja az 1925. évi genfi jegyzőkönyv rendelkezéseit és ezzel elflíti a hadsereg részére a mérgegázok és a bacillus-bombák használatát. A német kormány, elvének alkalmazásáért, viszonosságot kíván az angol kormánytól.

Harc a tengereken

Koppenhágából jelentik: (Rador.) A Reuter-ügynökség közlése szerint szerdán reggel Esbjerg dán kikötő közelében ágyudörgést hallottak. Valószínűnek látszik, hogy Helgoland sziget szélességében nagyobb tengeri ütközet zajlott le.

Dublin. (Rador.) A Diamantis nevű görög hajót a brit szigetektől hatvan mérföldnyire német tengeralattjáró elsüllyesztette. A huszonnyolc főből álló személyzet harminchat órán át tartózkodott a német tengeralattjárón, ahol udvariasan bántak velük. Szerdán este hat óra körül a Dingle öbölben szolgálatot teljesítő vámosok és a polgárőrség tagjai a partok mentén meglátták a tengeralattjárót, amint éppen felbukkant a víz színén. Azt is megfigyelhették, hogy idegen matrózok szálltak ki a hajóba és elérték a partot. Orijárat indult a buvárhajó felé mert azt remélték, hogy sikerül azt elfogni, de a kísérlet hiábavalónak bizonyult, miután a buvárhajó a nyílt tengeren lemerült.

Páris. (Rador.) A francia hadvezetőség október negyedikén este kiadott jelentése így hangzik: Az egyik francia buvárhajó elfogott és fran-

KIADÓ

Lucuresti központjában

Strada Berzei No. 19.

egy nagy ház, egyedülálló az udvarban, megfelel intézmények, irodák, áruraktár, iparüzem, iskola stb. részére,

Földszint: 1 iroda 6 m.×4 m.
" 1 " 3 m.×3.55 m.
" 1 " 8 m.×5.70 m.
" 1 terem 28 m.×7 m.

Földszint: 1 terem 4 m.×4.35 m.
I. emelet: 1 " 32.20 m.×7 m.
II. emelet: 1 " 10 m.×7 m.
1 padlás 21.50 m.×7 m.

Viz, kanalizáció, központi fűtés, villanyvilágítás, nagy udvar.

Ajánlatokat kérünk Libraria SOCEO, Cassteria Generală olmore, Buourestii.

szolidaritásból származó kötelezettségének. Megbélvegyzi a határozati javaslatot a szovjetnek azt a lépését, hogy bevonult Lengyelországba, bírálja a francia kommunista párt magatartását, valamint elítéli az orosz és a német kormány azon álláspontját, amely szerint Franciaország és Angliára akarja hárítani a háború folytatásának felelősségét.

nyugati orovonalon minden harci tevékenységet. Az eső államban zuhog és néha ébég-gé erős szellőkések érezhetők. A felhők alacsony szállnak és ez lehetetlenné teszi a felderítő tevékenységet is.

Ugyancsak viszont Baseli jelentik a svájci lapok, hogy a legfrissebb francia jelentések szerint a francia csapatok befejezték a Saar-vidék hat fontos városának körülfárását, Karlsruhe, amely 18 kilométernyire fekszik a francia határtól, a németek kiürítették. Ugyancsak baseli jelentés közli, hogy a Rajna irányában a vasuton ugyszólván minden polgári közlekedés leállt, mert a német haderő csapatait nagy létszámban szállítják a nyugati határok felé.

A francia csapatok ezekszerint megkezdték volna nagy offenzívájukat, amelyet egy hónap óta készít elő Gamelin főparancsnok. A francia haderő 100 kilométer széles fronton nyomul előre.

cia kikötőbe kísért egy 4000 tonnás német kereskedelmi gőzöst.

Páris. (Rador.) A Figaro jelözi több angol matróz nyilatkozatát, akik a Clement hajón tartózkodtak, amikor az Admiral Scheer nevű német könnyű-cirkáló megtámadta a hajót. Ezek a hajók azon páncélososokhoz tartoznak, melyekből három készült tíz évvel ezelőtt. A hajók egyenként tízezer tonnásak, hat huszonnyolccentiméteres ágyúval vannak ellátva és nagy hatósugaruk van. A Clement nevű hajó ugyanis az Atlanti óceán déli részén tartózkodott és egyáltalában nem számított arra, hogy itt idegen hajókkal fog találkozni.

Amszterdam. A Telegraph jelenti, hogy egy német szállítóhajó Borkum sziget közelében egy angol tengeralattjáró megtámadott és elsüllyesztett. A német haterer tonnás hajó vasat szállított Németországba. A legénység életét megmentették.

Londonból jelentik: Egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy 1900 tonnás angol gőzöst.

Szovjet—német vegyesbizottság állapítja meg a helyszínen a lengyelországi közös határt

Moszkva. Molotov külügyi népbiztos és Schullenburg gróf moszkvai német nagykövet tegnap aláírták a német—orosz határvonal megállapításáról szóló szerződés első jegyzőkönyvét, amely pontosan megállapítja a régi Lengyelország területén az új határvonalat. A jegyzőkönyvben megállapodás jött létre arra vonatkozólag, hogy

vegyes szovjet—német bizottság száll ki, amely a terepen pontosan megjelöli a térképeken és végig a vonalon is a határt.

Ez a bizottság október 9-én kezdi meg munkáját. A bizottság által megállapított végleges határt Németország és Szovjetország vezetői jegyzőkönyvben fogják elismerni.

Roosevelt meghívta Moscickyt az Egyesült-Államokba

New York. A lapok jelentik, hogy Roosevelt elnök meghívást küldött Moscicky volt lengyel köztársasági elnökhöz. Roosevelt arra szólítja fel a volt lengyel államfőt, hogy telepedjék le az Egyesült-Államokban. Moscicky köszönettel elfogadta a meghívást, minthogy azonban egészségi állapota ezidőszereint nem enged meg egy hosszabb utazást, előbb néhány hétre Svájcba fog menni, hogy egészségét helyreállítsa.

Pilsudszky özvegye Varsó ostromáról

London. (Rador.) Pilsudskyné egy újságíró előtt kijelentette, hogy szeptember ötödikén tartózkodott Varsóban és szemtanúja volt a főváros bombázásának. Hangsúlyozta, hogy a lengyel asszonyok különös hősiességgel vettek részt Varsó védelmében.

Törökország elismerte az új lengyel kormányt

Ankara. Tegnap hivatalos nyilatkozat jelent meg, amely szerint Törökország tudomásul vette a lengyel államfő és a lengyel kormány összetételében történt változást. Törökország továbbra is létezőnek tekinti a lengyel államot. A török lapok kifejezik a hivatalos álláspontot, amely abban kulminál, hogy egy ország erőszakos megrohanása nem szüntetheti meg annak létezését.

A varsói katolikus papság sorsáról érdekli a Szentiszék

Berlinből jelentik: A berlini pápai nuncius az utóbbi napokban több ízben járt a német külügyi hivatalban. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a Szentiszék újabb erőfeszítéseket tesz a béke érdekében. Német illetékes körökben kijelentették, hogy a főpap kizárólag a varsói katolikus papság ügyének rendezése érdekében tanácskozott a külügyi hivatalban.

Mexikó nem ismeri el az erőszakon alapuló foglalást

Mexiko. (Rador.) A mexikói külügyminisztert megkérdezték, hogy mi a véleménye Lengyelország jelenlegi helyzetéről. A külügyminiszter így válaszolt: Mexikó soha sem ismeri el az erőszakosan alapuló foglalást.

Szervezik a külföldi csehszlovák hadsereget

Páris. (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint kedden Daladier miniszterelnök és Ossusky párisi csehszlovák követ aláírták azt az egyezményt, amely a csehszlovák hadsereg létesítésére vonatkozik.

A Szovjet örödményeket akar építeni Litvániában

Londonból jelentik: Kaunasból jelenti a Reuter távirati iroda, hogy félhivatalos értesítés szerint a Molotov által Urbys litván külügyminiszterrel közölt javaslatok orosz—litván kölcsönös segélynyújtásra és két litvániai szovjet katonai légi támpont felállítására vonatkoznak.

A Havas távirati iroda a Lietuvadás című litván lap cikkéből arra következtet, hogy a

litván külügyminisztert előkészítik a területi követelések terén a csalódásra.

A litván kormány egyébként csütörtök délután 5 órakor az államfő elnökletével ülést tartott.

Nem szállta meg angol katonaság az Aaland-szigeteket

Helsinki. (Rador.) Hivatalos helyen megcáfolják a Daily Expressnek azt a híradását, amely szerint az Aaland-szigeteket brit csapatok megszállták volna.

Lettország ellenszegül..?

Tallin. A moszkvai megbeszélések során a lett külügyminiszter részéről történt ellenszegülés miatt, a szovjet—eszt határon állomásozó szovjet haderőket a lett határra helyezték át.

Angol vélemény Moszkva és Ankara várható megállapodásának lényegéről

A Reuter távirati iroda jelenti: Saracsoğlu török külügyminiszter Moszkvából visszatérően Romániába érkezik. Ugy tudják, hogy a török külügyminiszter Constantában Gafencu román külügyminiszterrel találkozik.

Az angol fővárosba érkezett jelentések szerint Oroszország és Törökország kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötnek. Az egyezmény konkrét formában megállapítja, hogy ha Oroszországot támadás éri, Törökország köteles katonailag segítségére sietni. Ha Törökországot érné támadás, akkor viszont a Szovjet köteles segít-

seget nyújtani Törökországnak. Ez az egyezmény nem teszi lehetetlenné Törökország számára, hogy Angliával és Franciaországgal is megállapodást kössön, amely katonai kötelezettségeket nem tartalmaz.

Von Papen ankarai német nagykövet a török külügyminiszter helyettesénél

Ankara. (Rador.) A Stelani ügynökség jelenti: Von Papen német nagykövetet kihallgatáson fogadta Tefik Saidan török miniszterelnök, mint a külügyminiszter helyettese.

Folytatódnak Moszkvában a szovjet—török tárgyalások

Isztambul. Török politikai körökben megjegyzik, hogy Saracsoğlu külügyminiszter elutazása óta 13 nap telt el, ami hosszú időtartam a szokásos diplomáciai látogatásokra. Valószínűnek tartják, hogy a szovjet vezetői újabb javaslatokat tettek a török külügyminiszternek, aki azokra várja ismét kormányának utasításait.

Általában a moszkvai tárgyalások hosszadalmas elhúzódása csodálkozást kelt Isztambulban. Moszkvából érkezett hírek szerint a török küldöttség tegnap olyan utasításokat kapott Ankarából, amelyek lehetővé teszik a félbeszakadt tárgyalások folytatását. Azt hiszik, hogy Saracsoğlu külügyminiszter most már ismét tanácskozik a szovjet vezetőivel.

Moszkva. A Szovjet Távirati Iroda jelenti: A török külügyminiszter október 3-án a moszkvai török nagykövet kíséretében megjelent a külügyi népbiztosnál és a külkereskedelmi népbiztosnál. A moszkvai megbeszélések, amelyek barátságos légkörben folynak, még néhány napig eltartanak.

A német távirati iroda moszkvai értesülése szerint a Moszkvában tartózkodó török küldöttség megkapta Ankarából a szükséges utasításokat és így az október másodikán megszakított tárgyalásokat tovább folytatják.

U. S. A. hadihajóhad összevonás Hawai környékén

Sandiego. (Rador.) Csütörtökön a kaliforniai Sandiegoból huszezer tengerészközlő indult el a Hawai-szigetek felé. A hajóhad huszonkilenc hadihajóból áll és Adolfus Andrews altnagyvezényli. A hajók között szerepel az Entreprize repülőgép-anyaahajó, nyolc nehéz és könnyű cirkáló, tizenhét torpedóromboló, ezenkívül aknakereskedő és aknakereskedőhajók. Az Entreprizen négy vadászrepülőgépraj valamint felderítő és bombavető repülőgépek vannak.

Japán nyugtalan

Tokió. (Rador.) Japán körökben kellemetlen meglepetést keltett az a tény, hogy 8 nehéz amerikai cirkáló és harminc torpedóromboló több más egységgel a Hawai-szigeten fog állomásozni. Ezzel kapcsolatban a külügyminiszter meghatalmazottja kijelentette, hogy a japán haditengerészetnek nincs oka aggodásra az amerikai hadiflotta megerősítése miatt. Politikai körökben azonban annak a véleménynek adnak ki- fejezést, hogy Amerika a jelenlegi körülmények

között nem csak a maga, hanem az angol és francia érdekeket is védelmébe akarja venni Kinában. Az Egyesült Államok magatartása értelmetlen a japán kormány előtt, mert legutóbb kijelentették, hogy a katonai hadműveletek során a japánok harmadik államok érdekeit tiszteletben fogják tartani.

Egy japán hajóraj Sanamoto altnagyvezetésével gyakorló utra indul, amelynek során érinti hawaii és déli-tengeri szigeteket is.

Százmillió hitelt megszavazását kéri a kongresszustól Roosevelt elnök

Washingtonból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök tegnap hosszabb tanácskozást folytatott a hadügyminiszterrel és a helyettes hadügyminiszterrel, valamint Marshall vezérkari főnökkel. A megbeszélés az európai háborúval összefüggő kérdésekről folyt.

Roosevelt elnök különben a tegnapi sajtóértekezleten kijelentette, hogy a panamerikai értekezlet határozata értelmében azt kéri a kongresszustól, hogy a Külkereskedelmi Bank hitelét 100

millió dollárra emelje fel. Ezzel válhatna lehetővé az Egyesült-Államok szorosabb gazdasági együttműködése a délamerikai államokkal.

William Green az amerikai munkásszövetség elnöke kijelentette, hogy a munkásszövetség sok millió tagjával együtt támogatja Roosevelt elnököt a fegyver kivitelitálatom megszüntetésében azzal a kikötéssel, hogy az Egyesült-Államokat ne vonják be a háborúba.

URANIA. Telefon: 12-32.

5, 7.15 és 9.30 órakor.

Kettős műsor!

I. „A titokzatos cowboy“

Dick Foran leg.obb kalandja a Wild-West világában.

II. Öfensége énekese

Premierfilm. Benjamins Gígl, a világhírű tenorista modern dalokat énekel.

PRZEMYSŁ 1915.

Irta: Balogh Ernő dr.

A történelem ismétli magát. De csupán azért, mert az emberi korlátoltság és nemvárt események nem engednek teljes és végleges elintézését. Ezelőtt 24 évvel Oroszország ugyanazon területén folytak a harcok, mint ma. A San, Visztula, Bug mentén zúgtak az ágyuk torkai. Ujból ostromolták most és vették be a váránclatokat. Przemysl is, ahol hat hónapon át részt vettem a vár védelmében, most újból elesett és újból átadták, mint mi is átadtuk 24 évvel ezelőtt. Időszerűnek tartom elmondani, hogy is történik egy vár átadása.

1915. év elején már tudtuk, hogy éhezés vár reánk. Napról-napra fogyott a körülbelül 12.000 polgári lakos elesége. Március hónapban már mindnyájan éreztük erőnk hanyatlását, amihez a lelki depressio is erősen hozzájárult. Láttam élő, mozgó csontvázakat, sokan estek össze előttem holtan az éhségtől. Láttam, lovak hiányában, emberhuzta halotti szekeret, mikor is két éhező bajtárs huzta a szekeret, melyeken koporsó nélkül egy tetem vonult a hősök temetőjébe rongyos, katonaköpenyeggel letakarva. Már csak három napra való élelem volt, mikor az utolsó áttörésre indultunk. A parancs úgy hangzott: visszatérés nincs. Az indulás előtt a kettősvágányu vasuti hidon állottam, fejem fölött már kötözték az oszlopokra a dinamit patronokat. Március huszadikán hajnalban 4 órakor hagytuk el a vár biztos övét s az aknamezők között kiléptünk a támadási terepre. A két fél hatalmas fényzórói olyan fényes fényharcot vívtak, ami szinte tulvilági glóriába vonta a sötét, havas harci mezőt. Árulás folytán az oroszok megtudták a támadás irányát és borzalmas ágyutűzzel fogadtak. A mi ezredünk indult az élen s az éhező, fázó katonák áttörték az első vonalat s a második után már a harmadik vonalnál jártak, mikor kitűnt, hogy a két szárnyezred, mely jórészt ukrán, cseh és lengyel legénységből állott, el sem indult a támadásra. Így pillanatok alatt omlott össze az elítélés. Az ezred egy részét lekapták, a másik része visszazöngött a várba. Nekem sikerült a rettentő zárótűz előtt elérni a vár védelmi vonalát. Csüggedten, testben-lelekben összetörve vánszorogtunk a várbeli szállásunkra. Átadjuk a várat! röpködött, zúgott a levegőben. De hogyan? Hogy lesz a vár átadása? Meg nem verve csak úgy odaállunk a muszkák elé? Mi lesz a sorsunk, engedjük magunkat lefegyverezni és hajtának, mint tehetetlen be nagy Oroszországba. Halálos fáradság, lelki dermetség ül rajtunk és nem jön álom a szememre, senki sem találja helyét. És estefelé megdördülnek a védőművek összes ágyui, gépfegyverei. 1200 ágyu ontja szakadatlan a tüzet az oroszokra, hogy az utolsó este távollatára az ellentámadást. A harminc és feles ágyu tuharsog mindent ugató hangjával, alattunk remeg a föld. A parancs szerint az ágyuk, gépfegyverek s a legénység hajnalig kilőtte összes löszérét, utóljára az ágyuk önöltéssel szétrobbantódnak. Hat órakor minden védőművet, köz- és vasúti hidat felrobbantanak, majd hat óra és harminc perckor megkezdődik az átadás. Senki sem alszik, az uccákon a polgári lakosság, mint az örültek hömpölyögnek. Láttam nőket, mint hajukat tépdésve szaládgáltak. Nehezen virrad a tél hajnal. Hat órakor borzalmas robbanások tépik a levegőt, számoljuk a robbanásokat, a 12 főröd pusztulását, az összekötő erődök robbanó halálát. A felegyújtott lőszerraktárak folytonosan kattognak. Két tompa zuhanás és a San folyón nincs többé hid.

Száll a hír, hogy fehér zászlóval kiindult a tiszti küldöttség, Przemysl megszűnt katonai erőd lenni. Különös zaj, kopácsolás az egész környéken. Nem egészen fél óra alatt darabokra zúzták a szekereket, fegyvereket, az összes hadifelszereléseket. Pokoli látványt nyújtott e rombolás. A nyomasztó órák lassan teltek. Lemegyünk a várparancsnok elé, valami bizonyosat megtudni. A parancsnokság előtt már muszka szuronyok áhának gulában, mellettük sáros, piszkos, hosszukabátban hevernek az uton a muszkák, tölcészerű cigarettáikat füstölve. Bentől parancsörtszitek jönnek és hozzák a bent lejátszódo események izgató hírét. Kuzmahek, a várparancsnok nem adta át kardját az öt fejszólitó kapitánynak. Végre megegyeznek, hogy íróasztalára teszi le, míg a parancsnokló orosz tábornok megérkezik. Egyik hír kergeti a másikat.

Nemsokára megérkezett a benyomuló kozákok és gyalogosok között Gandurin tábornok autója. Az új várparancsnok visszaadta Kuzmahek tábornoknak kardját. Kint generálisom mellett állva vártuk az elkövetkezendőket. Ő üdvözölte az egyik közelgő orosz generális. Marcona, alacsony katona volt. Németül elmondták egymásnak még tegnapi hadálásaikat: mi ismerjük egymást hírszerző osztályaink jelentéséből — mondta.

Győzelmet jelentenek a kínaiak

Hankeut bombázták a kínai repülőgépek

Tokio. (Rador.) A Domej távirati iroda jelentése szerint, kedden délután kínai repülőgépek bombákat dobtak Hankeu városára. A japánok egy évvel ezelőtt szállították meg a várost s azóta ez az első kínai légitámadás.

Kilenc kínai gép kétezer méter magasan repült el a város fölött és összesen kilenc bombát dobtak le.

A japán ágyuk eredménytelenül lötték a kínai gépeket.

A „Central News” kínai távirati ügynökség

jelentése szerint a kínai haderő Hupech, Honan és Kiangcsi tartományokban, Csangcsatól északkeletre nagy támadást indított a japánok ellen és sikerült válságos helyzetbe hozni a japán erőket. Az ezen a vidéken tartózkodó, száz ezernél több katonából álló japán haderő állítólag mintegy tizennyolcezer katonát s tisztet vesztett. A kínaiak gazdag hadizsákmányra tettek szert. Kilencvenhét japán harcikosít pusztítottak el s elsüllyesztettek egy japán folyami hajót.

LAPZÁRTA:

„A német keleti hadsereg teljesítette köteleességét“

— állapította meg Hitler vezérkancellár, aki két és félórás repülő-ut után érkezett Varsóba

Berlin. Hitler német birodalmi vezér és kancellár napiparancsot intézett a keleti német hadsereghez és napiparancsában leszögezi, hogy ez a hadsereg a számára kijelölt célt megoldotta.

A birodalmi vezér varsói látogatásáról a Német Távirati Iroda újabban a következőket jelentti:

Két és fél órás repülő-ut után szállt le Hitler a varsói repülőtéren. Hitler rövid megbeszélést folytatott a katonai parancsnokokkal, majd pedig a városba vonult, ahol lelkes ünnepségekben részesítették. A sugáruat közepén emelvényt építettek és ez előtt folyt le a diszjelvonulás, mely két és fél órán át tartott.

Hitler látogatást tett a Belvedere-palotában, ahol Pilsudskv marsall élt és meghalt. Rövid ideig Pilsudskv volt dolgozószobájában időzőtt, majd pedig a repülőtérré hajtattott és elhagyta Varsót.

Pénteken találkozik

Molotov és Saracsoglu

Moszkvából jelentik: Molotov és Saracsoglu újabb találkozására pénteken kerül sor. A tárgyalások előreláthatólag még néhány napig tartanak.

Több francia képviselő megtagadta a kommunista párttal való közösséget

Párisból jelentik: Bonté, francia kommunista képviselőt ma letartóztatták. Őt kommunista

képviselő egyébként bejelentette a kommunista parlamenti csoportból való kilépését és megtagadta a közösséget a szélsőségesekkel.

5 svéd gőzöst fogtak el a németek

Berlinből jelentik: Az Északi-tengeren öt svéd gőzöst elfogtak és német kikötőbe kísérték. A svéd hajók Hollandia és az Egyesült-Államok részére szállítottak árut.

Japán meg sem mondotta fel az anti-komintern egyezményt

Berlinből jelentik: Illetékes német körökben tévesnek jelentik ki azt a hírt, miszerint Japán felmondta volna az antikomintern egyezményt.

Gamelinnel tanácskozott Daladier

Páris. Daladier francia miniszterelnök csütörtökön Gamelinnel tanácskozást folytatott.

Megnyitják a spanyol—portugál határt

Madrid. A spanyol kormány elhatározta, hogy megnyitja a spanyol—portugál határt. A Madrid és Lisszabon közötti vonatiáratot, amely 1936. óta szünetelt, csütörtökön ismét megindították.

Hónapokig álltak szembe egymással és valóban ismerték egymást névről és ténykedéseikről. Generálisunk panaszt tett, hogy kocsiját egy orosz katona elvette. Az orosz generális parancsot adott a mellette álló ezredesnek, aki kancsukával végigvágott a kocsi arcán, hatalmas sebet ejtve. Ekkor láttam először kancsuka ütést. Valami csodálatosan lesújtott lelki állapotban mentünk a kávéházba. Itt már idegen világ fogadott, tömve volt orosz tisztekkel. Mi külön asztalnál ültünk, beszélgetve halkán, szomorúan, de karddal oldalunkon. A cári ukáz ugyanis meghagyta megtiszteltetésből a kardot, ami sok összeütközésre adott alkalmat. Szemtanuja voltam, mikor egy orosz járőr el akarta venni az egyik tüzértiszt kardját, s majdnem összefutásra került a dolog, míg egy tatár kinézésű orosz tiszt udvariasan el nem intézte az ügyet... Sokan közülünk tudtak valamilyen szláv nyelvet, ezek beszédbe elegyedtek az orosz bajtársakkal, de sajnos semmi bizonyosat nem tudtak meg sorsunk felől. Katonai köteleink lazulni kezdtek, tanácskozási csoportok alakultak az összeszokott bajtársakból. A főúccán hullámozott a vegyes tisztikar, különös, udvarias, de merev tisztelgések közben. Az átadás estéjén

százával vonultak be az egylovas orosz kocsi, megrakva élelmiszerekkel. Becsületükre legyen mondva az oroszoknak, bőségesen gondoskodtak a kiéhezett hősi katonák ellátásáról már az első napon is.

Leverő látvány volt számunkra egy teljes hadosztály átvonulása, kifogástalan ruházatban, jól tápláltan, jól ápolott lovakon, sziszegő kozák fütyüléssel fujva nótáikat... Mehetek nyugodtan, nem volt már Przemysl, nyitva az ut a kárpátok felé...

Mindennap szorongóbb lett érzésünk az elhagyott San partján, mert az orosz napiparancsok egyre elviselhetetlenebb helyzetet teremtettek. Lassanként megtitották bizonyos uccákon a járást, majd éttermek, kávéházak látogatását, csoportosulást, végül az ezredkörzet elhagyását. A fogság már érezlette fagyos szelét. Lelki szemeim előtt megelevenedtek kane szibériai utazásának borzalmas képei.

Végre március 25-én vettük az utolsó parancsot: 16 krg. podgyással beszélni a teherkocsikba és havas esőben megindult vonatunk szomorú foglyaival az ismeretlen, félelmes, nagy Oroszország felé.

CORSO-MOZGO szezonnyitó műsora.

5, 7.15 és 9.30 órakor

A francia filmgyártás remeke.

Izgalmas és igazi kémtörténet az 1914-es évből.

„Ultimátum“

Ditta Parlo, Abel Jaquin, Erich von Stroheim

Délután 3 órakor olcsó helyekkel: „Orgonavirágzás“

„OTSZUJBA NARODNA UKRAJNA“

Az ukrán nemzeti mozgalom története

Az ukrán kérdés ismét Európa legégetőbb problémája lett. Hatalmas érdekek ütközéspontjába került, nemzetek és népek vágyának és küzdelmeinek célja és útját felhő az elkinzott emberiség feje felet. Nem frázis, hogy ez a kérdés milliókat mozgathat meg és a most elindult rendezés útján halálos ellenségek békültek ki, hogy esetleg éppen az ukrán kérdés miatt ismét meggyűlöljék egymást.

Lengyelország feldúlt mezőin német és orosz csapatok menetelnek és az osztozkodásnál megint mint már annyiszor a történelem során, felvetődik az ukrán kérdés. Az orosz csapatok az ukrán festvérek felszabeditásáért — új szó a bolsevista Oroszország szótárában — nyomultak be Lengyelországba. Az ukrán gabonamezők és a petroleum kell a németeknek is. Megint mint már annyiszor ellenétes érdekek ütközéspontjába került az ukrán nép és ki tudja, végre évszázados küzdelmük során sikerül-e sorsukat nyugvóponttra vezetni.

A közeli események feleletét adnak majd erre a kérdésre is.

Addig is nem érdektelen feltárni az olvasó előtt az ukrán nép történetét, véres szabadságharcaikat, multjukat és jelenüket.

Az örök harc...

A Dnjeper végtelen steppéit a tizedik század óta szlávok lakják. Ők alapították a kievi hercegséget, amelyet a történelemben Orosz-Ukrajna néven jelöltek meg. Nem volt nyugalmas életük soha. A tizenharmadik században a tatárok dúlták fel a kievi nagyhercegséget, csak az a terület menekült meg, amelyet áthatolhatatlan mocsár védett a beözönlő tatárok ellen. Kétszáz év múlt el ismét örökös szabadságharcban, lázadásban, amikor a tatárokat sikerült kivenni. Akkor viszont a lengyel—litván fejedelemséghez csatolták a területeket.

Ettől az időtől kezdve napjainkig nem szünt meg a harc, eilenségeskedés a lengyelek és ukránok között. Az ukrán parasztnak ha sikerült is ideig-óráig lerázni a lengyelek uralmát, de nem voltak függetlenek csak mindössze hat évig: 1654-ben a cári Oroszország nyújtotta ki Ukrajna felé a kezét és kebelezte be a nagyorosz birodalomba.

A legvéresebb ukrán lázadás Nagy Péter cár alatt tört ki: Mozeppa kozák hetmann — akit Byron is megénekelte — a svéd királlyal szövetségben az oroszok ellen. Vereséget szenvedtek, a hetmann Franciaországba menekült és akkor úgy látszott, hogy hosszú időre befellegzett az ukrán önállóságnak.

Jelenkeznek a német érdekek...

Közvetlen a világháború kitörése előtt kezdtek újból foglalkozni az ukránokkal. A császári Németország vezérkara, amikor az oroszok elleni támadás terveit dolgozta ki, azonnal számbatartotta annak lehetőségét, hogy Ukrajnában lázadást szítanak az oroszok ellen és megkönnyítik a zavarosban az előnyomulást. Nicolai ezredes a német kémszervezet ma is élő hírhedt vezére érintkezésbe lépett az ukrán terrorista szervezetekkel és 1914-ben egyezményt írtak alá. Egyrészt a német birodalom és az osztrák—magyar monarchia, másrészt az ukrán terrorista, amelynek célja volt Ukrajna felszabeditását célzó unió megalakítása, s ennek vezére Skropisa-Solthowsky lett. Ez a furcsa nevű ur nem volt más, mint Nicolai ezredes, a német kémszervezet vezére.

Lemberg székhellyel ukrán légió alakult — majdnem egyidőben Pilsudszky lengyel légiójával — amelybe felvették az orosz hadsereg ukrán nemzetiségű hadifoglyait is.

— A Kerensky-kormány alatt — 1917-ben — a cári kormány bukása után arra kényszerültek az oroszok, hogy az ukránoknak Kisoroszország név alatt széleskörű autonómiát adjanak. Ekkor jelentkeztek az ukrán származású osztrák—magyar hadseregbeli katonatisztek az ukrán légiókba és ekkor merült fel egy embernek a neve, aki az ukrán szeparista mozgalomnak husz éven keresztül lelkes vezetője volt: Konovalcz ezredes.

Peltiura ukrán heimann és Konovalcz ezredes harcoltak a bolsevik orosz csapatok ellen, egy ideig sikeresen tartották magukat, de azután Muravjev cári hadseregbeli ezredes vezérlete alatt harcoló vörös hadsereg megverte őket.

Megint lezárult egy fejezet az ukrán történelemből.

Amikor a német vezérkar megkötötte az oroszokkal a bresztitowszki békét, arra kényszerítették a bolsevik kormányt, hogy ismerje el Ukrajna függetlenségét. Az elismerés ára volt: egy millió tonna buza, többszáz ezer vágómárha, óriási mennyiségű vas, zsir, szén. Az önálló ukrán kormány feje a németek beleegyezésével Golubovics szociálista vezér lett, de hogy még is biztosítva legyenek a németek, hogy az önálló Ukrajna leszállítsa a függetlenség árán megállapított fent felsorolt dolgokat, megszállták Kiewtől a Fekete tengerig és Rostowig terjedő ukrán területet. Mumm német nagykövét és Eichgorn német tábornok rendelkeztek Ukrajnában.

Következett Denikin uralma, a fehéroroszok rövid élete, majd a bolsevizmus győzelme után az ukránok egyrészt, 28 millió lelket Oroszországhoz, Lengyelországhoz 7 milliót, Csehszlovákiához pedig 600 ezer ukránt csatoltak.

Ezt természetesen sohasem fogadták el azok, akik a Nagyukrajnáról álmodoztak. A szovjetben a GPU tüzzel-vassal elfojtotta az ukrán mozgalmat. Lengyelországban szélesebb alapon fejlődött a szeparista mozgalom. Ekkor alakította meg Konovalcz ezredes, a hírhedt O. U. N. (Ostrujba Ukrajna Narodni — Nemzeti Ukrán Szervezet) című terrorszervezetet, amely egyedül

a maga nemében.

Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy az O. U. N. a világ leghatalmasabb terrorszervezete, amelyet Konovalcz ezredes legendás hite tartott egybe. A tagokat piaterkákban (sejtekben) egyesítik, vak fegyelemben élnek a terroristák, senki sem ismeri a másikat, s a főnök parancsait vakon kell teljesíteni. Konovalcz ezredes néhány évvel ezelőtt egy bolsevista ügynök pokolgépe ölte meg az amszterdami pályaudvaron.

A lengyelelles terroristák akciói mérlege egyébként ez: hét merénylet a kincstári pénzszállítványok ellen, tizennygy vasuti katasztrófa, 654 közigazgatási és 189 magasrangú állami tisztviselő elleni sikeres merénylet. Az utóbbiak között szereped Peratzky lengyel belügyminiszter, akit nyílt uccán lőtek le Varsóban, valamint Goluwko külügyminiszter helyettes is, akit Banderu nevű ukrán terrorista lőtt le.

Az O. U. N. dolgozik, nem csak Európában vannak ügynökei, hanem az Amerikában élő ukránok között is.

Hitler a Mein Kampf című könyvében megírta Nagyukrajnára vonatkozó terveit, amelyet most az orosz benyomulás tönkretett.

Ez Ukrajna története egészen dióhéjban. Hogy mindez a sok tülekedés, vér miért van? Mert Ukrajna egyik leggazdagabb területe Európának. Gabonájával Európa jórészt el lehetne tartani, azonkívül Ukrajna központja az egész európai cukorgyártásnak, szén- és fémhányái kimeríthetetlenek. A Kaukázus északi részében vannak Európa egyetlen mangan-telpei, amelyekre Németországnak nagy szüksége van, hiszen évenként 240 ezer tonnát importál.

És a fekete-tengeri ukrán partoktól egyenesen ut nyílik Perzsia, Irak, Afganisztán és India felé.

Aradváros vezetősége újból módosította a maximális árakat

A szikvizre és az ásványvizekre is kiterjesztették a maximálást

Részletesen beszámoltunk arról, hogy szeptember 27-iki keltezéssel városi szabályrendelet jelent meg a hivatalosan meghatározott árak táblázatának módosításáról. A város vezetőségének határozata ügyében az érdekeltek több előterjesztést juttattak el a polgármesteri hivatalhoz, ahol a gazdasági ügyosztály bevonásával áttanulmányozták ezeket az előterjesztéseket, amelyekkel kapcsolatosan részben megállapították, hogy a fejrőlűt óhajok indokoltak. Eppen ezért szeptember 30-iki keltezéssel és hatályos új városi szabályrendelet jelent meg, amelynek érvénye december 31-ig terjed és amely a következő fontosabb módosításokat tartalmazza:

Teljesen új alapon határozták meg a tűzifa árát, ami a szeptember 27-iki rendelet szerint a következőképpen alakult: 100 kilónként feivágya és házhoz szállítva bükkfa 86 lei, cserfa 90 lei, gyertyán 94 lei. Az új rendezés szerint a következők a faárak táblázata: bükk, vágva (fűrészelve) I. o. 90 lei, II. o. 86 lei, nem házhoz szállítva, hanem a telepen. Ugyanez házhoz szállítva 93, illetve 90 lei. Cser és gyertyán I. o. 95 lei, II. o. 88 lei. Ugyanez házhoz szállítva 98, illetve 94 lei. Hasogatásért a fenti árakhoz 100 kilónként 3 lei számítható. Hátsábfá, bükk 1 méter I. o. 450 lei, II. o. 410 lei. Házhoz szállítva méterenként 20 leire drágább. Cserfa és gyertyán 1 méter I. o. 480 lei, illetve házhoz szállítva 500 lei, II. o. 450, illetve 470 lei.

Módosult a husarak táblázata is, amennyiben a sertésfűsnél új minőségmeghatározást iktattak a táblázatba. Ez az új minőség a koltelt, tiszta hus, minden nyomtaték nélkül és hivatalosan megállapított ára 38 lei kilónként. A szopós borjúhus első minőségénél (hátsó rész) az eddigi 34 leies árat 36 leire emelték, viszont ugyanezen tétel második minőségénél (első rész) az eddigi 32 leies árat 30 leire mérsékeltek.

A szállodai szobák viszonylatában külön kategóriát állítottak be az úgynevezett lakosz-

tályok számára. A Fehér Kereszt szállodában az 1—51 és a Központi szállodában az 1—54. szobák árát később állapítják meg. Ezeket a városvezetőség által láttamozott árakat a vonatkozó szobákban kifüggesztik. Ujtás ebből a viszonylatban az is, hogy a központi fűtésnél megkülönböztetést tesznek az egy és két ágvas szobák között. Egy ágvas szobák központi fűtése 30, kétágvas szobák fűtése 45 lei.

Az éttermek minősítésénél kibővítették a második osztályú éttermek csoportját és a következők tartoznak ezen minőség alá: Caracioni, Albina, Auer, Fekete bárány, Mircea, Komóczy, Horváth, Velici, Kis kereszt, Iparos Otthon, Ferdinand, Nagy és Peréni éttermek. Az éttermi árak megállapításánál kikötésként szerepel, hogy az árak nem tartalmazzzák a ki szolgálási felárat, valamint azt, hogy a Dacia kávéház és étterem este 9 óra után — tekintettel a nagy költségekre — 10 százalékos felárat számíthat.

Hivatalos ár meghatározás alá vonták az ásványvizeket, a gyógyvizeket és a szikvizet a következő táblázat szerint: Borvizek, Buziási Phönix literes üvegben, raktárban 14 lei, fűszerüzletben 16 lei, fél literes 10, illetve 12 lei. Matild viz 1 literes 12 és 14 lei, illetve 10 és 12 lei. Előpataki viz 12 és 14 lei, illetve 10 és 12 lei. Lippai Apollo viz 8 és 10 lei, illetve 7 és 8 lei. Borszéki viz 16 és 18 lei, illetve 13 és 15 lei. Gyógyviz, Málnási Mária forrás 18 és 20, illetve 14 és 16 lei. Szikviz, nagy üveg gyárban 3 lei, üzletben és házhoz szállítva 4 lei, kisüveg 2 és 3 lei.

Új megkülönböztetéseket alkalmaztak a tej és tejtermékeknel. A tej literének ára piacon 5 lei, tejszarnokban 5,50 lei, házhoz szállítva 6 lei. Préselt vaj 80 lei, préseletlen vaj 70 lei kilónként. Egyébként bevezették még a cukrász-süteményeknél a „különlegesség” minősítést, amelynek darabonkénti ára 10 lei. Egyébként a többi hivatalosan meghatározott árak nem változtak.

FORUM FILMSZÍNHÁZ. Telefon: 20-10.

Ma a szezon egyik legkedvesebb és legjobb filmje;

A karnevál királynője

Sonja Henie és Richard Greene vel.

Előadások: 5, 7, 15 és 9, 15.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és Híradóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 le || Negyedévre 210 le
Félévre ... 420 le || Egy hónapra 70 leA láthatatlan
Maginot-vonal

A háború nemcsak a harcra folyik. A kém-szervezetek működése sokszor van olyan fontos, mint a csapatok harci tevékenysége.

Az egyik fővárosi lap érdekes tudósítást közöl a „láthatatlan Maginot-vonalról”, a francia kémszervezetről, a „Deuxieme Bureau”-ról. A Deuxieme Bureau (a második iroda) ugyanaz Franciaországban, mint Angliában az Intelligence Service, vagy Németországban a Gestapo. Nevét Napoleontól kapta, aki átszervezte a francia hadügyminisztériumot és a „második iroda” kötelessége volt az ellenfél terveit kikutatni, az első iroda pedig elkészítette a hadterveket.

A francia kémelhárító szervezet hírnevét akkor alapította meg, amikor a háború kitörése előtt már felfedte azt az ezeröttszáz német kémét, akik a francia fővárosban dolgoztak. Amikor kitört a háború, az ezeröttszáz kém nagyrészt sikeresen letartóztatni.

Maginot hadügyminiszter 1924-ben szervezte át a modern kor követelményeinek megfelelően a híres francia kém- és kémelhárító szervezetet. Ma öt önálló osztálya van éspedig a hadügyminiszter, a légügyi, a tengerészeti, a gyarmati és a külügyi osztály és minden egyes osztály külön-külön végzi feladatát. Legfontosabb természetesen a hadügyminisztériumnak alárendelt osztály, amelynek kartoték-rendszere van az összes jelentős személyekről, akik bármilyen szempontból figyelembe jöhetnek a kémelhárítás szempontjából. A második iroda irattárát páncéltéremben őrzik, amelybe ha avatatlan ember közelodik, a villamos áram percek alatt végez vele. A bonyolult zárrendszer titkát csak két-három magasrangú tiszt ismeri s ezek is csak együttesen nyithatják fel a féltve őrzött titkokat tartalmazó páncélszobát.

A világháború alatt Caillaux volt miniszter ellen, akit német-barátsággal vádoltak ebben az ügyben is a második iroda gyűjtötte össze a bizonyítékokat, fejtette meg azokat a titkos írásokat, amelyek világosságot derítettek az ügyre. Mata Hari táncosnő kivégezése is a második iroda eredményes működése következtében történt, mert kinyomozták azt a titkos távirátalmat, amelyen Mata Hari érintkezett a madridi német katonai attaséval.

A háború után a legnagyobb fokélyre emelték a második iroda működését és természetesen együttműködik a francia kémelhárító szolgálat az angol Intelligence Service-vel és ezen a láthatatlan fronton végül nehéz és felelősségteljes munkáját az a közel három ezer ember, amelyik a francia kémelhárító szervezet keretében dolgozik.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.20, London 18, Newyork 44.75, Brüsszel 74.75, Mánó 22.50, Amszterdam 237.37, Berlin 177.50.

— Kihallgatások Gafencu külügyminiszternél. Bucuresti, (Rador.) Grigore Gafencu külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Sir Reginald Floare. Anglia bucuresti-i nagykövétét és Wilhelm Fabritius bucuresti-i német követét.

— Zigre és Dragomir miniszterek Nagyszebenben. Bucuresti, Zigre kultuszminiszter és Dragomir Silviu kisebbségi miniszter Nagyszebenbe utaztak, ahol résztvesznek a Goidu-alapítvány tanácsülésén.

— A bolgár kisebbség távirata Dragomir miniszterhez. Bucurestiből jelentik: Silviu Dragomir tanár, kisebbségi miniszter, a következő táviratot kapta: „A bánati bolgár kisebbség siratja annak a férfinak a halálát, aki a legnagyobb megértéssel fejezte meg a megoldani az ország kisebbségi problémáját. Dr. Telbis ügyvéd, a bánati bolgár kisebbség elnöke.”

— A moszkvai lengyel nagykövetség személyzete elhagyta az orosz fővárost. Moszkva (Dunaposta.) A Havas ügynökség jelentése szerint, a moszkvai lengyel nagykövetség személyzete szerdán déiben elhagyta az orosz fővárost. A két nappal ezelőtt eltűnt kiew-i lengyel konzul is megkerült és ugyancsak elutazott Oroszországból.

— Harc az áru-uzsora ellen. Bucurestiből jelentik: Az iparosok országos szövetsége átiratot intézett tagjaihoz és a különböző intézményekhez, amelyben felhívta figyelmüket az áru-uzsora-förvény helves alkalmazására. Ennek teljesítése céljából a lerakatók, engros és en-detail üzletek, valamint a gyárak lerakatai kötelesek minden hónap végén kimutatást készíteni a tulajdonukban levő készletről, amely kimutatást felterjesztik a nemzetgazdasági minisztériumhoz. A kimutatásban pontosan fel kell tüntetni a vásárolt, vagy eladott áru mennyiségét, valamint a vásárlási és eladási árakat.

— Német lapok a szeptemberi német konzulátus létesítéséről. Berlinből jelentik: Valamennyi német lap közli azt a budapesti hírt, amely beszámol arról, hogy a német birodalmi kormány Szegezen konzulátust állított fel. A lapok megállapítják, hogy Szegezd Délmagyarország egyik legjelentősebb gazdasági központja.

— Kétszáz ezer jugoszláviai gyermek menekülte. Belgrádból jelentik: Mariora jugoszláv özvegy királyné gyermekmenhelyet állított fel, amelynek célja háború esetén gondozásba venni a jugoszláviai gyermekeket. A menhelyek megalkulásának ünnepélyes ülésén jelen voltak a magas állami méltóságok is. Az első tervek szerint több, mint kétszáz ezer gyermek elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodik majd az egyesület háború esetén.

— Visszatérnek a parlamentbe a magyar nyilaskeresztes képviselők. Budapest. A Magyar Tudósító jelentése szerint a szélső jobboldali pártok körében tárgyalások folynak, hogy a parlamentből kivonult nyilasok ismét visszatérjenek a képviselőházba. Ennek szükségességét főleg azzal magyarázzák, hogy a földbirók-reform javaslat tárgyalásain okvetlenül részt kell venniük.

OKTÓBER 6.

Kilencven esztendője történt, hogy az osztrák haditörvényszék ítéletére az aradi várban raboskodó hős katonákat, — akiknek neveit az aradi vértanúk névsoraként írtatta örök időkre lapjaira az egész emberiség szabadságtörténelme. — kivégezték. Damjanich János, Nagy Sándor, József, Török Ignác, Pötenberg Ernő, Knéczik Károly, Leiningen Károly gróf, Lahner György, Dessewffy Arisztid, Schwedel József, továbbá Kiss Ernő, Lázár Vilmos, Vécsey Károly gróf és Aulich Lajos itt áldozták fel életüket.

— Gyermekhijedéses megbetegedés történt Máramarosszigeten. Tudósítónk jelenti: Máramarosszigetet eddig megkímélte a legveszedelmesebb betegség: a gyermekparalízis, most azonban ott is fellépett. Hétfőn a közkörházba szállítottak egy máramarosszigeti kisfiút, akinél az orvosok előrehaladott gyermekparalízist állapítottak meg. A kis beteg állapota súlyos.

— Új gazdag kőolajforrást találtak Szovjet-országra. Moszkva, (Rador.) Jakukotól kétszáz kilométernyi távolságban gazdag petróleumforrásokra bukkantak, amelyeket háromszáz méter mélységben találtak meg.

— A transzibériai vasuton szállítanak Mandzsukuból szójababot Németországba. Tokio, (Rador.) A Domei ügynökség jelenti: A mandzsukui szójababtermelők és exportőrök kérelmet intéztek a Szovjetkormányhoz, hogy adjon engedélyt a transzibériai vasút vonalának használatára, hogy a szójababot Németországba és Olaszországba szállíthassák.

— A szeptemberi kereskedelmi érettségi vizsgálatok végeredménye. Bucurestiből jelenti a Rador: A szeptemberi kereskedelmi érettségi vizsgálaton a jelentkezett 834 növendék közül 459 tette le a vizsgát. A sikeresen vizsgázottak százaléka tehát 55. Juniusban sikerrel vizsgázott 58.87 százalék.

— A magyar kereskedelmi minisztérium betiltotta több külföldi lap magyarországi postai szállítását. Budapestről jelenti a Dunaposta: A magyar kereskedelmi minisztérium betiltotta a Párisban megjelenő Voix Europeen, a pozsonyi Slovak Press, a Slovanska Liga, a Lengyelországban megjelenő Dilo című ukrán lap, a nagy-károlyi Satmarer Swaben Post és a selmeobányai Stianivkav című folyóirat magyarországi postai szállítását.

— Gyújtogatás miatt halálra ítélték egy linzi bérest. Linz. A külön bíróság halálra ítélte Stadler Alajos 32 éves bérest, mert Schmiding közszécsében afelelti bosszujában hogy elbocsájtották, felgyújtotta gazdája egyik csürjét és az abban felhalmozott betakarított termést. Az ítélet jogerős. Az indoklás szerint Stadler tettét súlyos háborús időben követte el.

— Kommunizmussal vádolt amerikai filmszínészek. Newyorkból jelentik: A Filmszínészek Egyesületének vezetősége beidézte Frederic March, Melwin Douglas, Franchot Tone és James Cagney filmszínészeket, hogy feleljenek az ellenük felhozott vádakra. A filmszínészeket ugyanis kommunizmussal vádolják.

NŐI ÉS FÉRFI
kabát- és ruhaszövetek
a felemelt árak előtti árakon
I. MOTIU áruházában

ALEXANDRU RADIAN,

az új propagandaügyi miniszter
bucsuja az Állami Erdészeti
Pénztártól

Bucurestiből jelentik: Radian Alexandru, propagandaügyi miniszter szombat délután személyesen elbucsuzott az Állami Erdészeti Pénztártól, ahol mostanáig az igazgatóság elnöke volt. Az új propaganda miniszter bucsubeszé-

dében köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik szorgalmas, kötelességtudó munkájukkal hasznára voltak ennek az állami intézménynek és hangsúlyozta, hogy a legjobb benyomásokkal távozik elnöki székéből. Kijelentette, hogy mindig különös figyelmet szentel a jövőben is az Állami Erdészeti Pénztárnak és esetleges sérelmeit orvosolni fogja.

A miniszter szavára Petre Ioan igazgató válaszolt és mély sajnálatát fejezte ki az egész személyzet nevében Radian Alexandru távozása miatt. Petre Ioan biztosította az új propaganda minisztert arról, hogy az eddig vezetése alatt álló intézmény mindig az ő utasításai, irányelvei szerint fog haladni.

— A NUF szervezése. Constantin Giurescu, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának minisztere a napokban tanácsülésen vett részt Silviu Dragomir kisebbségi miniszter, N. Cornateanu földművelésügyi miniszter, Victor Vălcovici, a NUF főtitkára, valamint Mihail Măgureanu államtitkár és Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárda vezetőjének a jelenlétében. A tanácsülésen a Nemzeti Ujjászületés Frontjának a megszervezését vitatták meg. Egyébként Giurescu miniszter a napokban látogatást tett a Nemzeti Gárda Vasile Boerescu-uccai székhelyén. A minisztert Petra Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárda parancsnoka fogadta.

— Szombaton a „Munka és Jövedelmek”-intézmény szintársulata két előadást tart Adonon a Kulturpala-tában magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak, valamint munkások részére. Délután 3 órakor két gyermek-vigjátékot adnak elő, este 9 órai kezdettel pedig a „Házasság hitelre” című kiünő vigjátékot.

— Hastífusz megbetegedések történtek Hunyadmegyében. Déváról jelentik: A megyei főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint, az utóbbi időben hastífusz megbetegedés történt a megyében. Az orvosi hivatalhoz összesen tíz esetről érkezett jelentés. A betegség elterjedésének megakadályozása érdekében elrendelték a betegek elkülönítését és megtették a további óvintézkedéseket is.

— Házasság. Pop György, a Discom cég vezetője és Reinhart Ilona házasságot kötöttek.

— Idén is megrendezik az aradi Katolikus Bálát. Széll Lajos dr. a római katolikus egyház köztség világi elnökének vezetésével tegnap az összes katolikus egyesületek értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a hagyományos Katolikus Bálát az idén is november 25-én rendezik meg. Az értekezlet előkészítőbizottságot jelölt ki, amely a további teendők felől intézkedik. A bálra vonatkozó részletes tudnivalókat, ugyancsak annak programját következő alkalommal közöljük. A bizottságban az összes katolikus egyesületek vezetői résztvettek, ami elegendő biztosíték arra, hogy ez a szezonnyitó bál lesz az évad legsikerültebb mulatósága.

Fehér mozgósítási parancs háztulajdonosainak figyelmébe!

Az aradi rendőrség katonai ügyosztálya felhívja mindazokat, akik az aradi hadkiegészítőhöz tartoznak és fehér mozgósítási parancsokkal rendelkeznek, hogy az alábbi sorrendben jelentkezzenek a rendőrség katonai ügyosztályán:

Az 1916. évi korosztálybeliek október 6-án, az 1917. évi korosztálybeliek október 7-én, az 1918. évi korosztálybeliek október 8-án és az 1919. évi korosztálybeliek október 9-én.

A jelentkezések hétköznapokon délután 10 óra 20 perctől 20 óráig, vasárnap pedig délelőtt 9-12 óra között történnek. A jelentkezési kötelezettség tartalékos fizetésekre nem vonatkozik.

Légvédelmi előadások sorrendje

A Central-moziban tartandó légvédelmi előadások mai és holnapi sorrendje a következő:

OKTÓBER 6-ÁN: IV. kerület reggel 8-8.50-ig K-O betűig, 9-9.50 P-U betűig, V. KERÜLET: 10-10.50 V-Y betűig, 16-16.50 A-E betűig, 17-17.50 P-U betűig.

OKTÓBER 7-ÉN: V. KERÜLET reggel 9-9.50-ig K-O betűig, 10-10.50 P-U betűig

Halálozás. Özv. Polgár Sándorné, született Meer Rezsine hó 5-ikén meghalt. Az elhunytat október 6-án, pénteken délután 4 órakor kísérik utolsó útjára a régi izr. temető halottsházából. Polgár Sándorné néhai Polgár Sándor ismert aradi színész özvegye volt. fia, Polgár László pedig, aki egy időben Aradon hírlapíróként működött, fiatalon a közelmúltban hunyt el.

ORVOSI HIR. Dr. Waldmann fül, orr, gége-speciálista szombattól ismét rendel. Str. Alexandri 7. alatt.

Katolikus Nők Napja

Ünnepély 8-án, vasárnap d. u. fél 5 órakor a Minorita Kulturházban Beléptidj nincs.

Tanulságos történet az elsötétítésről. Az elsötétített angol városokban sok közlekedési baleset történt. A minap az egyik londoni utcában — írja a Corriere della Sera — londoni tudósítója — egy autó elütött egy idősebb urasszonyt, aki súlyos sérülésekkel terült el az utca közepére. Nagy csődület támadt körülötte s amikor pár perc múlva arra haladt egy kis magánautó, az emberek megállították és megkérték a kocsis urvezetőjét, hogy sürgősen szállítsa kórházba a sérültet. Az urvezető azonban kijelentette, hogy kis kocsijával nem vállalhatja a sérült elszállítását. Az urvezető néhány óra múlva hazatért. Itt értesült, hogy édesanyját baleset érte. Kiderült, hogy a sebesült urasszony, kit nem vett fel kocsijára, — az édesanyja volt.

8 HAVI HITELRE vásárolhat

PHILIPS-rádiót

ROSENFELD, BUL. REGINA MARIA 9. • TELEFON 12-25

— Emőd Tamás versei. A halkszavú, finom érzésű Emőd Tamás Ady Endre és a Nyugat gárdáihoz tartozott. Költészete tiszta, áhítatos, nemes és becsületos. „Az igazaknak, a keveseknek, a csöndeseknek, a heveseknek” a versököt bevezető mottója. A versököt Emőd Tamás költészetének teljes gyűjteménye. Benne van a „Magányos rímek”, „A tünt. idők holt városai”, „Othón 1910-ben”, „A Holnap ünnepi”, „Az én Adym”, „Harangok, nóták cimborák: Hainal Adyval”, „A lehurrogott Ady”, „Ady-memoárok”, „Levél Ady-nak”, „Ady árnyának” stb. stb.), „Korszerű rímek”, „A pénz himnusai”, „A nyár pillangói”, „Giottonál Páduban”, „A nevető Bacchus”, „Görög kórúrok”, „Az új Lysistratából”, „Bujt az üldözött”, „O-síralmak, új-síralmak”, „Az új Aesopusból”, „Sárga folt”, „Apám, anyám”, „Könnyű muza nehéz idők-ből”, „A sebes forgószél”, „Történelem”, „Az utolsó szó jogán”, „Versek egy régi fiókból”, „Berek-Böszörmény”, „Fejfák a jalu végén”, „Csokonai bora mellett”, „A pompás versököt, amely 360 oldal, az Officina könyvkiadó vaskos bibliofil kiadásában jelent meg. Emőd Tamás versei füzve 158.— lei, szép amatőr vászonkötésben 191.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár. Kérje az Officina-könyvek teljes jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12.
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsești 1.

— Felháborító erkölcsbotrány Chisnăuban. Chisnăuból jelentik: Szadista büntényt követett el tegnap két fiatalember, akik egy tizenkétéves iskoláslányt lakásukra csaltak és ott levetkőztették, szűfét betörték, majd pedig erőszakot követtek el rajta. A kislányt ezután kivitték a külvárosba és ott hagyták. Egy rendőr talált rá, akinek intézkedésére kórházba szállították és később a tetteseket is elfogták.

A Szociális Missio

Értesíti délelőtti, délutáni és esti nyelv- és kereskedelmi kurzusaira jelentkezett hallgatóit, hogy az előadások hétfőn 9-én kezdődnek. Jelentkezni lehet még d. u. fél 5—fél 7 óráig pénteken és szombaton, Str. Greceanu 20. szám alatt.

— Rendőrségi hírek. Mohács Róza, Sava Raicu-ucca 26. szám alatti aradi lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy 16 éves Sándor nevű fia, miután otthonról magához vett 2000 leit, amit — mint később kiderült — egy cigányfiúval megfizetett, a cigányfiúval együtt ismeretlen helyre távozott és azóta nyomavészett. — Adrijan Maria, Rosilor-ut 8 szám alatti lakó 22 éves hivatalnoknő feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik távollétében lakásából 4000 lei értékben különböző tárgyakat vittek el. — Lehoz Sándor, Calvin-ucca 3. szám alatti lakos jelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakásából 3580 lei értékű különböző ruhásműveket vittek el. — Juhász József, Mărăsești-ucca 9. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik lakásából 1800 lei értékű kabátját ellopták.

Hitler főhadiszállása

Hitler főhadiszállását Hermann Teske vezérkari kapitány júniusban megjelent könyvében, a „Wir marschieren für Grossdeutschland“-ban így írja le: „A tulajdonképeni főhadiszállás egy különvonatban van. Ez a vonat többek között tartalmaz egy autómotort az ordonáncok számára, egy vegyesvonatot hírközlés céljaira, egy másikat a parancsközlés céljaira, a vonatok személyzetét a leg gondosabban válogatták ki nagy megbízhatóság, mint a munkában tanúsított ügyesség szem előtt tartásával.

A főhadiszálláshoz tartozik még két páncélvonat, az egyik felderítő célokra, a másik pedig védelmi célokra a páncélvonatok esetleges támadása ellen. A főhadiszállás védelméhez tartozik még egy speciális léghárításra berendezett és egy egyszerű megfigyelő-páncélvonat is”.

— Az aradi Nyugdíjasok Kölcseönd Szegegyező Egyesülete (Str. V. Goldis No. 6.) Értesítjük az állandóválasztmányi tag urakat, hogy egyesületünk f. év október 8-án, vasárnap délután 4 órakor rendes havi választmányi ülést tart, amelyre a választmányi- és póttagokat meghívjuk. Ujból és nyomtatékosan felhívjuk az összes vasuti nyugdíjasok és özvegyek figyelmét arra, hogy a vasuti szabadjegyek kérvényezése rövid határidőhöz van kötve. A CFR vasuti igazgatóság korrendelebe értelmében évközi kérelmek figyelembe véve nem lesznek és így a kérvényezésnek idejében való elmulasztása maga után vonja az 1940. évre való igény elvesztését. Az elhőktség.

Szigoruan ellenőrzik a légvédelmi rendelkezések végrehajtását

Aradváros légvédelmi hivatala közli hogy a légvédelmi rendelkezésben foglalt kötelező munkálatok elvégzésére a háztulajdonosoknak már csak néhány napi határidőt engedélyeznek. Mivel megállapítást nyert, hogy a kötelező légvédelmi munkálatokat, mint: a különböző épületek kábi-színire való festését, a légvédelmi fedezékek építését és azok előírás szerinti való felszerelését, a házak padlásának homokkal való befedését, még sokan nem végezték el, a legszigorubb ellenőrzést hajtják majd végre. A nemzetvédelmi minisztérium a fennemlített munkálatok ellenőrzésére külön ellenőrt nevezett ki. A mulasztások megállapítása esetén kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel és a háztulajdonosokat megbüntetik. A fennemlített minisztériumi ellenőrrel együtt négy városi ellenőr száll ki a helyszínre annak megállapítása végett, hogy kik nem tettek eleget az előírt utasításoknak.

A Kölcsey Egyesület új könyvei a Kulturpalotában

Több mint félszázada, hogy a most 58 éves Kölcsey Egyesület az aradi társadalom művelődésének szolgálatára ingyenes könyvtárát létesítette. Mikor az egyesületnek többéves munkájából létesült közművelődési palotát Arad városa 1913-ban megnyitotta, a Kölcsey Egyesület a többi gyűjteményeivel együtt az akkor már nagyértékű könyvtárát is a városi igazgatásnak adta át. Önként vállalta a Kölcsey Egyesület azt a kötelezettséget, hogy anyagi lehetőségei szerint tovább is szaporítja a magyar nyelven megjelenő szépirodalmi és tudományos művekkel a közművelődési palota könyvgyűjteményét. Egy negyedszázadon át híven megfelelt egyesületünk ennek a kötelességnek azért is, mert tagjai ingyen használhatják és használják most is a nyilvános könyvtárát. A városi igazgatással működő könyvtárban az olvasók rendelkezésére álló régi nyomtatott könyvjegyzék 1930-ig tartalmazza a Kölcsey Egyesület által szerzett műveket. Megírta lapunk, hogy az azóta vásárolt művekről a Kölcsey Egyesület a könyvosztó alkalmazottnál levő betűrendes füzetben jegyezte mindig a szaporulatot. A könyvtár igazgatósága most új jegyzékben kinyomtatta a szaporulatot 1930-tól 1937. végéig. Külön csoportban vannak az új jegyzékben a magyar művek is, melyek a Kölcsey Egyesület adományai. Az 1938 óta szerzett legújabb magyar könyveket a Kölcsey Egyesület olvasó tagjai a könyvosztónál levő írott jegyzékből tudhatják meg. Az egyesület a novemberi közgyűlésen fog beszámolni az utolsó év szaporulatáról. Ez a szaporulat a Kulturpalota olvasótermében mindenkinek rendelkezésére álló szépirodalmi és tudományos folyóiratokon kívül 43 műből áll. Nagyobb része szépirodalmi, melyeknek ismert magyar szerzői Gárdonyi Géza, Hunyady Sándor, Kodolányi János, Laczkó Géza, Molnár Ferenc, Móra Ferenc, Nyirő József, Raffy Ádám, Szentimrei Jenő (Kölcsey remek életregénye), Szentmiklóssyné Szabó Mária, Tormay Cecil, Erdős Renée, Tamási Aron (Szülőföldem), Vaszary Gábor, Móricz Zsigmond életregénye. Magyar tudományos művek az erdélyi fiatal írók sorából Bözdi György (Székely bánja), Balassa József (A nyelvek élete) Debreczeni István, Eckhardt Sándor (A francia szellem), Gyergyay Albert (A mai francia regény), Radó Pál. A mai világirodalomból legkiválóbb szerzeménye a Kölcsey Egyesületnek Benedek Marcel remek magyar fordításában Roger Martin Du Gardtól a „Thibault-család”, melynek tíz francia kötetét a magyar kiadó két hatalmas kötetben foglalta együvé. A Nobel-díjas francia regényírónak még egy kitűnő művét szerezte meg a Kölcsey Egyesület. Címe: „Egy lélek története”. Romain Rolland: „Az elvárásolt lélek” 4 kötetével és az angol Cronin 3 művével, Dosztojevsky két művével szerepel még a szaporulatban. A Kölcsey Egyesület olvasótagjai igazolványukat Sándor könyvkereskedésében kiválthatják.

A Kölcsey Egyesület a könyv erejével még másuton is szolgálja az aradi magyar társadalom közművelődését. Rendszeresen gazdagítja a római katolikus főgimnázium ifjusági könyvtárát olyan művekkel, melyek tudását elmélyítik. A Kölcsey Egyesület az iskola utján is eljut a magyarsághoz a könyv művelő erejével, mert a családba vitt írók gondolatai természetesen a szülők lelkéhez is megtalálják az utat. A katolikus főgimnázium ifjusági könyvtára ma már értékes művelődési intézmény, melynek hatása évről-évre megnő, ha a magyar családok gyermekei minden osztályt egyformán jól benoeseitlik.

Ahogy régen volt...

Párisból jelenti a Havas: Franciaországban tegnap hozták forgalomba az új 5 és 10 frankos bankjegyeket. Az új bankjegyek teljesen az 1914-ben kibocsátott bankjegyekkel egyeznek, sőt a kormány ismét forgalomba hozta a már kivont régi bankjegyek egy részét is.

— Vagyontörő festményt adott el ezer líráért a velencei szervita-kolostor. A szerviták velencei kolostora néhány műtárggyal együtt nemrég eladott egy fára festett képet, amely Mária-t ábrázolta. A képet egy magánzó ezer líráért vásárolta meg. A kolostor lakói néhány hét múlva megdöbbenve vették tudomásul, hogy a kép vevője megmutatta szerzeményét egy szakértőnek, aki a festmény szépségéből, a színek finomságából arra a következtetésre jutott, hogy ez a Mária nem származhat mástól, mint Jacopo Bellinótól, a quattrocento halhatatlan velencei mesterétől. Az ezer líráért vásárolt kép értéke egyszerre háromszázezer lírára rugott. Amikor megtudták, hogy milyen baklövést követtek el a Mária-kép eladásával, visszakövetelték a vevőtől a nagyértékű festményt. A velencei bíróság fogja meg oldani ezt az érdekes jogi kérdést...

SPORT KÖZLÖNY

TEKESPORT

Az NB-ben!

Hat csapat nem veszett még pontot — hazai pályán

Egyedülálló a Carpati eddigi teljesítménye!

A nemzeti bajnokság negyedik fordulója után már érdekes megállapításokat lehet tenni az egyes csapatokkal kapcsolatban és azok teljesítményeit illetően. Vitathatatlan, hogy a nagybányai Carpati teljesítménye csaknem egyedülálló jelenség, miután nemcsak veretlen és pontot nem veszített a csapat, hanem még egyetlen gólt sem kapott. Mindenestre kérdéses, hogy meddig tart ez a dicsőség és vajon a Ripensia nem fogja-e megte-
házni a nagybányai babérjait.

Más szempontokból is igen érdekes megállapításokat tehetünk az eddigi mérkőzésekre vonatkozóan és pedig a négy forduló eredményeinek boncolgatásánál megállapíthatjuk, hogy hat csapat: a Carpati, a Venus, a CAMT, a Ripensia, a Rapid és az UDR még nem szenvedett vereséget a hazai pályán. Ezek közül a Venus, a Carpati és a Rapid még pontot sem veszítettek az otthoni találajon, a Ripensia, az UDR és Unirea Tricolor pedig egy-egy döntetlent is értek el.

Ha most azt vizsgáljuk meg, hogy idegenben hogyan szerepeltek a csapatok, azt látjuk, hogy csak a Carpati, a Sp. Studentesc, valamint a 11. évi mérkőzésből tizedet Bucurestiben játszó Unirea Tricolor nem veszítettek idegen pályán.

A kapott és adott gólok szempontjából megállapítható, hogy a Carpati, a Venus és a CAMT a hazai pályán játszott mérkőzéseken egyetlen gólt sem kaptak. A Carpatinak ez három (!) mérkőzésen sikerült, a Venus és a CAMT csak egy-egy meccsen szerezték ezt a dicsőséget. Az idegenben lejátszott meccseken csak a Carpati nem kapott

gólt, míg a Victoria és az AMTE második lebonyolított mérkőzéseik során egyetlen gólt sem lőttek.

A táblázatok így festenek, ha kivonjuk az otthoni pályán lejátszott mérkőzéseket az idegenben lebonyolítottaktól:

SAJÁT PÁLYÁN:

Carpati	3	3	—	—	5	—	0
Rapid	2	2	—	—	9	2	4
UDR	2	1	1	—	2	1	3
Ripensia	2	1	1	—	7	4	3
Unirea Tricolor	3	1	1	1	1	3	3
CAMT	1	1	—	—	3	—	2
Venus	1	1	—	—	3	—	2
Victoria	2	1	—	—	1	2	2
Gloria CFR	2	1	—	—	1	2	2
Juventus	2	—	1	1	3	6	1
Sportul Studentesc	2	—	—	—	2	4	6
AMTE	2	—	—	—	2	1	5

IDEGENBEN:

Venus	3	2	—	1	7	2	4
CAMT	3	2	—	1	4	5	4
Carpati	1	1	—	—	3	—	2
Ripensia	2	1	—	1	2	1	2
Sportul Studentesc	2	—	2	—	3	3	2
Gloria CFR	2	1	—	1	1	2	2
Juventus	2	1	—	1	2	4	2
UDR	2	—	1	1	4	6	1
Victoria	2	—	1	1	—	2	1
Unirea Tricolor	1	—	—	1	2	3	—
Rapid	2	—	—	—	2	1	3
AMTE	2	—	—	—	2	—	4

A Balkán atlétikai játékok harmadik napján

a 3000 méteres akadályfutást bonyolították le, továbbá a tízpróba befejező számait. A 3000 méteres akadályfutást a görög Velcopulos nyerte 9 p. 43.6 mp.-es idővel, Dinu Cristea a negyedik helyen végzett 10 p. 09.2 mp.-el, míg Talmaciuc hatodik lett. A tízpróbában Maesciuc a harmadik helyre küzdötte fel magát 5209 ponttal. A tízpróbában egyébként a jugoszláv Klimer nyert 5620 ponttal, 2. Mikics (jugoszláv) 5507 ponttal.

O A VASÁRNAPI BUCURESTI DIVIZIÓS MÉRKŐZÉSEK BEOSZTÁSA. A vasárnapi A) II. g. mérkőzések során, mint ismeretes, három meccset játszanak le a Bucurestiben. Miután a közös rendezésre vonatkozó tárgyalások meghiusultak, szombaton a Macabi-pályán a Sp. Studentesc játszik az Unirea Tricolor ellen, vasárnap pedig a Venus-pályán a Venus a Gloria CFR-el, a Rapid-pályán pedig a Rapid a Victoriával játszik.

Alulírottak mély fájdalommal tudatják, a jó testvér, anyós, sógorú

özv. Polgár Sándorné

szül. Meer Rezsín

f. hó 5-én hirtelen történt gyászos elhunytát.

A régi izr. temető halottasházából f. hó 6-án, pénteken d. u. 4 órakor helyezük örök nyughelyére.

Aldott emlékét szivünkben őrizzük!

Dr. Meer Samu, özv. Polgár Lászlóné
Meer Lipót Berkovits Joján
fivére. menyé.

özv. Meer Arminné,
Meer Lipótné
sógoróni.

Ugyar ugy klapából!

Matti Laevinen, a kitűnő finn kerékpáros bajnok Viipuriban megrendezett versenyen 7654 cm.-es nagyszerű eredménnyel győzött a gerelydobásban.

Korányi I. Lajos, a Ferencváros, később a Phöbus hátvédje volt, majd Franciaországba távozott, ahonnan a háború kitörésekor tért vissza Budapestre. Korányit most a Nemzeti szerződötte és a kitűnő hátvéd vasárnap a Ferencváros ellen mutatkozik be új egyesületében.

Prágában Fiedler cseh atléta egy magasugróversenyen 197 cm.-es kitűnő eredménnyel győzött. Ez egyike a legjobb idej európai magasugró eredményeknek.

A budapesti Hungária új futballszervezőt kapott Seakey Imre, az egyesület egykori edzője személynében, akit Kisfalvi István dr. örökét veszi át a budapesti sportegyesületben.

O NÉGY ORSZÁGON KERESZTÜL BONYOLITJAK LE A VÁLOGATOTT KELETI TURAJÁT. A B) válogatott csapat részére Iuga Liviu, az FRFA alelnökét bízták meg egy keleti túra lekövetésével. Hir szerint a B) válogatott keleti túrája során Törökországban, Görögországban, Palesztinában és Egyiptomban bonyolít le mérkőzéseket.

O Jövő évben bonyolítják le az olasz-román mérkőzést. Az ez év tavaszán lejátszott bucaresti-i olasz-román mérkőzés visszavágó mérkőzésére 1940. tavaszán kerül sor. A mérkőzés időpontjának pontos kijelölése még nem történt meg.

O Angol összeállítás a legjobb futball-nemzetekről. Az angol „Times” összeállítását közöl, amelyben feltünteti azokat a nemzeteket, amelyeket — véleménye szerint — a legjobbnak tart a labdarúgó sportjuk szempontjából. Az angol lap sorrendje a következő: 1. Anglia, 2. Argentína, 3. Olaszország, 4. Brazília, 5. Magyarország, 6. Németország, 7. Svájc, 8. Franciaország, 9. Portugália, 10. Dánia.

Saját érdeke:

Olvassa el a

Kötelező Polgári Légvédelem magyar nyelvű kézikönyvét

Kapható minden újságárusnál és dohánytözsdében.

Ára csak 3 lei

Az AAC nagyszabású egyéni tekeversenyt rendez az AAC kettős versenypályáján, szombaton este és vasárnap. A pompás díjazású verseny szombaton este 7 órakor veszi kezdetét és vasárnap este 6 órakor zárul. Az egyedüli fűthető versenypályán tekintve az egyéni versenyzők nagy formáját, rekorderedmények várhatók annál is inkább, mert a versenyen hosszú idő óta először találkoznak az aradi legjobb egyéni játékosok.

Az AAC és Metalurgist is előrehozták csapatbajnoki mérkőzéseiket. Az AAC és Metalurgistul hátralevő két bajnoki csapatmérkőzésüket a beállott hüvösebb időjárásra való tekintettel és azért, hogy a meginduló őszi körzetbajnokság mielőbb megkezdhető legyen, elhatározták, hogy okt. 8 és 15-re kitűzött mérkőzéseiket okt. 5. és 8-án bonyolítják le. Az első mérkőzés már csütörtökön este le is folyt, melynek revánusa vasárnap este 7 órakor a Metalurgistul-pályán, a Farkasveremben nyer lebonyolítást.

A Tricolor és az Infrătirea téli pályához jutnak, mert mindkét egyesület pályáját teglafallal határolják körül, úgy hogy azok fűthetők és télen is használhatók válnak. A Tricolor pályája, mely a Műnich-vendéglőben van, már pénteken el is készül, de a Nagy Béla-vendéglőben levő Infrătirea-pálya is elkészül még e héten. Így most már rövidebb három télen is használható tekepálya áll majd rendelkezésünkre.

Főlényesen győzött az Infrătirea. A szerdán este lejátszott csapatbajnoki mérkőzés játéka élénk nyomokat hagyott a hüvös idő, melynek következtében a nyitott pályán a játékosok nem tudtak versenyezben kiállni, uccai ruhában pedig a dobások igen gyengén sikerültek. Különösen gyengén sikerült a Tricolor játéka, mely az eddig fölött kított leggyengébb volt. Az Infrătirea is csak két menetben működött kielégítően és ez a két menet eredményével is főlényesen nyerte meg a mérkőzést. Infrătirea—Tricolor 203:155. A vártnál gyengébben játszott mindkét együttes, különösen a Tricolor, melynek játéka még a hideg sem lehetett mentes. Az öntervelem is erősen lazulóban van, mely a játék végen megnyilvánuló komolytalanságban kulminált. Az Infrătirea nagyon rasszodikusán játszott, második és harmadik menete egészen gyenge volt és csak kezdő és záró menete elégitett ki.

Az Infrătirea kezdi a játékokat és első menetével azt mutatja, hogy komolyan tör a bajnoki cím felé. Hat állítás után 60 fával zárja a menetet. A Tricolor rosszul kezd, három embere vérzik, egy-egy fán bontásuk is rosszul sikerül, így mindössze 35 fával nyitja a mérkőzést. A második menetben az Infrătirea is gyengélkedik. Öt embere ég le egy balbaraszon, így a szép kezdés adta remény szétfoszlik. 36 fát érnek el mindössze. A Tricolor há ráérősiteni tudna, most javíthatna kiállításaián. Ez a menete sem sikerül azonban és hát javul, de csak 43 fái. Az Infrătirea harmadik menete is kiábrándító, a baloldal nekik is akadály és csak 5 állításig, 45 fái jutnak el. Nem volna még most sem késő a Tricolornak felzárkózni. Meg is próbálkoznak, de most már a balszerencse is üldözi a csapatot, de meg néhány játékos komolytalan is és csak 44-ig jutnak el. Végül is a küzdelem jól tudó Infrătirea mindent belead, eredményre játszik és pompás menet után 62 fát ütve nemcsak győzelmét biztosítja be, de eléri a kétszázon felüli eredményt. A Tricolor most már meg sem kísérl a komoly játékokat, tréfalozva 33 fát ütnek és legrosszabb idei eredményükkel maradnak alul.

Csapatok: Infrătirea: Pascu, Merk, Hanga, Berkovits, Gajda, András, Filipas, Lukács, Mozik, Kérész, Csikv, Fritz — Tricolor: Paitek, Ferenczi, Román, Rózsa, Wolf, Czéh, Balla, Weszely, Szibusz, Münich, Szilágyi, Varga.

A mérkőzést Curila, Wittmer, Lipniczky és Dreucean, a Prieteni játékosaiól alakított verseny bíróság körültekintően vezette le.

A kémkedés miatt elítelt és most Berlinben élő Daily Dewar hadnagy, a német rádió angol bemonója

Berlinből jelenti a Dunaposta távirati iroda: Az „Evening News” jelentése szerint az angol közvélemény már rég találgatja, hogy ki lehet a berlini német rádió pártatlan tökéletességgel beszélő angol bemonója. Most megállapították, hogy a szpiker nem más, mint Daily Dewar, az angol hadsereg volt hadnagya, aki mint a „Tower foglva” néhány évvel ezelőtt az egész világon hírhedté vált. Az angol hatóságok annak idején Németország javára elkövetett kémkedésért börtönbüntetésre ítélték. Büntetése kitöltése után elhagyta Angliát és most, mint a berlini rádió angol szpikere bukkant fel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az UGIR. tájékoztató körlevele az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény végrehajtásáról

A gyárak lerakataira is vonatkoznak a törvény intézkedései

Az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény végrehajtásával kapcsolatban az UGIR a következő körlevelet intézte tagjaihoz:

Tekintettel arra, hogy az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény a gyáraknak az üzemen kívül lévő lerakatait kereskedéseknek minősíti, ezekre a lerakatokra is vonatkoznak az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény intézkedései.

A gyárak azon üzletei, amelyek kicsinyben árusítanak, a kiskereskedőkre kötelező előírásokat követik, míg azon lerakatok, ahol nagyban folyik az eladás, még akkor is a nagykereskedőkre kötelező szabályok szerint járnak el, ha ezeken a helyeken kicsinyben árusítás is folyik. Így tehát a gyárak tulajdonát képező és az üzemen kívül lévő kiskereskedések kötelesek:

1. Az üzlethelyiségben látható helyen kifüggeszteni a közszükségleti cikkeknek nyilvánított áruk árát. 2. Erről a kifüggesztett árjegyzékről aláírt másolatot kell elküldeni a városházára. 3. Minden tíz napban jelentést kell a városházára előterjeszteni az áralakulásokról és a jelentésben úgy a gyár engros árait, mint a kicsinybeni eladási árakat fel kell tüntetniük.

4. Az ellenőrző szerveknek be kell mutatniuk szükség esetén a gyár által kiállított számlákat.

A közszükségleti cikkek esetében a kicsinybeni eladás esetén a haszon 20 százaléknál nagyobb nem lehet.

A gyáraknak az üzemen kívül lévő lerakatai, amelyek nagyban árusítást végeznek, kötelesek a nemzetgazdasági minisztériumban bejelenteni közszükségleti cikkek készletét. Eredetileg ezt az összes nagykereskedők szeptember 23-ig be kellett nyújtásuk és be is nyújtották, mivel azonban a minisztérium csak később hozta azt a határozatát, hogy a gyárak lerakatait is a nagykereskedésekkel azonos módon bírálja el, ezeknek a lerakatoknak módot adtak arra, hogy jelentéseiket szeptember 23-ika után ugyan, de a lehető legsürgősebben nyújtsák be anélkül, hogy bírságot vetnének ki rájuk. A nagybani eladással foglalkozó raktárak minden tíz napban kötelesek jelentést küldeni a nemzetgazdasági minisztériumhoz a raktárba érkezett és az onnan kiment árukról, egyben pedig az átlagos vásárlási és eladási árakról.

Ezek a nagybani raktárak 10 százalékos haszonnal dolgozhatnak.

Olaszország aranytermelése

Az „Agenzia d'Italia dell'Imperio” írja: „Olaszország aranytermelése lényegesen emelkedést mutat és ez az emelkedés annak okára, hogy a tiszta arany kiolvasztása a mi aranyérceinkből meglehetősen nehézségeket okoz, Al-landónak látszik. Az idei nversaranyérc termelés 3.860.729 kiló volt, a tiszta arany termelése pedig az 500 kilogrammot érte el. Az évi platina-termelésben sem esőket, sem emelkedés nem mutatkozik, amennyiben az átlagos 200 kiló körül mozog, ami teljesen elegendő az ország belső szükségleteinek ellátására.”

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, OKTÓBER 6

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: A lemezek folytatása. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Különböző hangszerszólók lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Nicolae Iorga tanár előadása az államról és a nemzetről. 20.20: Rubinstein és Cortot, hanglemezen Chopin-műveket adnak elő. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: Verdi: Requiem. 22.25: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 22.45: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Farkas Béla cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.55: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Regőcsoport. 20.45: Lánosz Margit szava. 21.10: Marik Irén zongorázik. 21.40: Előadás katonazenével. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Melles Béla zenekara. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.15: Gyorsírás. Szilágyi Géza előadása. 20.45: Regőcsoport. 21: Hírek. 21.20: Magyar Athénas. Bod Péter emlékezete. Geréb László dr. előadása. 21.50: Melles Béla zenekara. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, OKTÓBER 7.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Nicolae Cires zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Kulturális és művészeti közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országos szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Apostol Culea előadása Tulcearól. 19.17: Nyitányok lemezek. 19.45: Uala Ga'act'on tanár előadása: Régi tanítás az új időkben.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: A rádió szalonzenekara. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: Rádióposta. 21.15: Modern táncok lemezek. 22.30: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 22.50: Keringők lemezek. 23.10: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Beszártnézenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Cséke Vilma meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Tánclemezek. 18.30: Ruszinnyelvű előadás. 19: Munkásdalárda. 19.35: Vadasztörténetek. Irta Fülöp Mihály. Felolvasás. 20: Mursi Elek cigányzenekara. 20.15: Hírek. 21: Asszonyok a viharban. Mark Twain humoroskijét felolvassa Balló Elemér. 21.35: A rádió szalonzenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Magyar Női Kamarazenekar. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 18.30: Tánclemezek. 19: A Szociális Misszió Társulat előadása. 19.35: Mezőgazdasági felőra. 20.30: Száz mecset városa; Szarajjevo. Révay József dr. előadása. 21: Hírek. 21.20: Országos Postászenekar. 22.35: Időjárásjelentés.

Október 10-ike után csak engedéllyel bonyolítható le áru kivitel

A tőzsdén október 9-ikén kezdődik meg a devizaüzlet

A külkereskedelmi hivatalban tegnap megkezdtek a negyedik évnegyedre szóló behozatali kérvények beiktatását. Az új rendszer értelmében az importőrök ki kell töltsék azokat az új nyomtatványokat, amelyeket a külkereskedelmi hivatalban lehet kapni. (Bucuresti, Str. Doamnei 4.)

A nemzetgazdasági minisztériumban egyébként értekezletet tartottak és azt a kérdést vitatták meg, hogy mi legyen azoknak a már behozott áruknak a sorsa, amelyekre még az új rendszer életbelépése előtt a tranzit-látványozást megadták.

Mint ismeretes, az új külkereskedelmi rendszer értelmében az értéktőzsdén kerül lebonyo-

lításra a korlátlan hitellel rendelkező meghatalmazott pénzintézetek révén a devizák eladása. Ezek a műveletek a bucaresti-i tőzsdén október 9-ikén kezdődnek meg.

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában egyébként már jelentettük, hogy a nemzetgazdasági minisztérium rendelkezése szerint az október 9-ig leszállításra kerülő exportárúk esetében a régi kiviteli rendszert alkalmazzák. A vámhivatalok értesítést kaptak, hogy az október 9-ig a vámhivatalokhoz érkezett áruk kivitele alkalomával kiviteli engedélyt ne kérjenek. Október 10-től kezdve viszont már kötelező az export lebonyolítása alkalomával a kiviteli engedély.

Olaszország és Brazília szoros gazdasági kapcsolatot létesítenek egymással

Róma. (Dunaposta.) A braziliai államelnök külön attasé nevezett ki a római brazil nagykövetséghez az olasz szindikalista és testületi szervezetek tanulmányozására s ezenkívül engedélyt adott, hogy olasz megfigyelőt küldjenek ki Brazíliába a földbirtok és mezőgazdasági termelési kérdések tanulmányozására. Az olasz munkügyi minisztériumban kijelentették, hogy ezek az intézkedések azt a célt szolgálják, hogy a két állam között szoros gazdasági együttműködés jöjjön létre, munkügyi és termelési kérdésekben.

— Magyar vagonokat vesz igénybe a román államvasút az állatkivitel lebonyolítására. A romániai állatkivitel, mely az év első nyolc hónapja alatt elég élénk ütemben folyt, az utóbbi hetekben a vagonhiány megakasztotta. A legújabb kimutatások szerint az idei év első nyolc hónapja alatt elég élénk ütemben folyt, az utóbbi hetekben a vagonhiány megakasztotta. A legújabb kimutatások szerint az idei év első nyolc hónapja alatt kivittünk 36.753 élőmarhát, 121.690 sertést, 68.190 juhot, három és félmillió kgr. sertés-, marha- és juh-húst, 935 ezer kgr. zsírt, 362 ezer kgr. bacont és 1299 lovat. Ennek az exportnak tulajdonképpen részét Németország, Olaszország és Palesztina vették fel. Az utóbbi két hét alatt mind nagyobb számban érkeztek az országba magyar és német vagonok az állatkivitel lebonyolítására, amely ennek következtében ismét megélenkült. A kereslet növekedése természetesen az állatárak emelkedésében is kifejezésre jut.

— Deviza-üzletekkel foglalkozó pénzintézetek Bucuresti. A pénzügyminisztérium által kiadott rendelet értelmében az alább felsorolt bankok jogosultak arra, hogy a szabadkereskedelem tárgyát képező devizákkal foglalkozhassanak: Banca Româneasca, Banca de Credit Romana, Banca Comerciala Romana, Banca Italo Romana, Banca Urban, Soc. Bancara Romana, Banca de Scont a României, Banca Anglo Romana, Banca Anglo Cehoslovacă, Bank of Roumaine, Banca Cerealistilor, Banca Chrisovelonii, Institutul National al Cooperativilor.

A vilán gyomra

Az amerikai „Statistic News” írja: „Tekintve, hogy az éves az emberi szervezet egyik legfőbb ténykedése, természetes, hogy a statisztikusokat mindig érdekelté, hogy mi az az élelmiszer mennyiség, amelyet az összemberiség fogyaszt. Részletekben ezt a kérdést már régebben feszegették, így Zola a „Páris gyomra” című és Upton Sinclair „A mocsár” című regényében. Pontos statisztikát csak most állították össze és ezek szerint az összemberiség egyetlen óra alatt átlagosan a következő tápszereket fogyasztja: 30 millió tehén, borjú és egyéb kérődző, ugyanannyi kilogram cukor, 25 millió kiló burgonya és 10 millió kiló zöldség. A vízfogyasztást a földkerekségen átlagos tízmillió literre teszik egyetlen óra alatt.”

— Újabb értekezlet volt a román-francia kereskedelmi és fizetési egyezmény alkalmazásáról, Bucurestiből jelenti a Rador: A nemzetgazdasági minisztériumban Bitoiu miniszter elnökletével újabb értekezlet volt a román-francia kereskedelmi és fizetési egy-

Legújabb jelentéseink:

A katonasághoz behívottaksegélyezéséről és a közhivatalok őszi munkarendjéről határozott a minisztertanács

Bucurestből jelentik: A miniszterelnökség a következő közleményt bocsátotta ki: „Október 5-ikén délután 6 órai kezdettel összeült a minisztertanács Argetoianu Constantiu királyi tanácsos, miniszterelnök elnökletével. A minisztertanács ülésén az összes miniszterek és alminiszterek részt vettek.

Gabriel Marinescu közrendészeti miniszter jelentést tett az országban uralkodó közhangulatról. Gafencu külügyminiszter pedig a nemzetközi helyzetet ismertette.

A miniszterelnök javaslatára a közhivatalok őszi munkarendjét október 9-iki hatállyal a következőképpen állapították meg: Hétfőn és a törvényes munkaszüneti napokat követő napokon délután három órától fél nyolcig, kedden és pénteken reggel 8-tól déli 1 óráig és délután 4-től este 7-ig, szerdán, csütörtökön és szombaton reggel 8-tól délután 2-ig.

Ottescu és Giurescu miniszterek javaslatára egész sor intézkedést határoztak el az összpontosításokra behívottak segélyezésével kapcsolatban.

Hitler bevonult Varsóba

Katonai díszszemlét rendezett a német vezér-kancellár

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér csütörtök reggel 9 órakor repülőgépen elhagyta Berlint és Varsóba utazott. Délután a birodalmi vezér részt vett a Varsóban tartott nagy csapatsemlelén.

Ezzel kapcsolatosan Berlinből jelentik hogy a német vezér főhadiszállás közli: Hitler német birodal-

mi vezér és kancellár meglátogatta a Varsó bevételénél küzdött csapatokat. A birodalmi vezért Brauchitsch vezérezredes, főparancsnok és több magasrangú katonatiszt fogadta. Hitler ellépett a tiszteletére kirendelt díszszázad előtt, majd pedig Varsóban elvonultak Hitler előtt azok a csapatok, amelyek Varsó bevételénél küzdöttek.

Most tanulmányozzák Moszkvában a török választ

Ankarából jelentik: Jólétesült körök szerint a szovjet kormány jelenleg tanulmányozza azt a választ, amelyet a szovjet javaslatokra a török kormány adott. A „Yeni Sabah” című török lap véleménye szerint, ha a szovjet és a nyugati hatalmak között konfliktus keletkezne, Törökország semleges marad.

Magyarország és Jugoszlávia barátsága a béke egyik biztosítója

Belgrádból jelenti az Avala: A „Vreme” című lap budapesti tudósítója nagyobb cikkben számol be Magyarország és Jugoszlávia viszonyának új alakulásáról. A tudósító mértékadó helyről nyert értesülésekre támaszkodva azt írja, hogy két évszázados együttműködés fűzi egymáshoz a két szomszéd államot, s e jóviszonyt csak rövid időre szakították meg az események. Ma azonban a két ország barátságát nemcsak hivatalos tényezők, de a két nép közvéleménye is megérti s rokonszenvvel fogadja. Európának e részében a béke fenntartása szempontjából felbecsülhetetlenül fontos a két ország baráti viszonya. Magyarország szintén örvend a jugoszláviai belső politika békéjének kialakulásán, s számára nem kétséges, hogy a két ország együttműködése a háborus veszély elhárításának igen fontos eszköze.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetők ára előre fizetendő

OKTATÁS

Liceumot végzett diák középiskolás tanítványokat vállal olcsón Str. Bratianu 2. III. 67. 4539

ALKALMAZÁST NYER

Jólfizető mindenfelé felvétetik. Str. Consistorului 42., „Vienna“-üzemnél. Jelentkezni délután. 4537

Egyedülálló, 20-40 év közötti nő, ki szolid vendéglőben segídesz. felvétetik. Cim a kiadóban. 4541

Jólfizető mindenfelé szakácsnő és mindenfelé szobalány éves bizonyítványokkal felvétetik okt. 15-ére. Jelentkezés a textilgyári portánál. 4502

LAKÁS

Szép, modern háromszobás lakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 50. 4552

Keresek azonnalra különbejáratú szobát teljes ellátás és fürdőszoba használattal a belvárosban. Cim a kiadóban. 4544

Különbejáratos három uccai szoba üveg-folyosóval, fürdővel, konyhával olcsón kiadó. Jelenlegi piaciárny. Str. Scaevola 14. a volt gázgyárral szemben. 4551

Egyszobás, összkomfortos garconlakás kiadó. Ugyanott egy valódi, súlyszelhető Singer-varrógép eladó. Wiegendorf, Str. Moise Nicoară 9-11. 4550

Két darab 2x2 szobás, az egyik fürdőszobás, minden komforttal ellátott, új parkettás lakás azonnalra is kiadó. Str. Vasile Stroescu 17. 4549

Modern egyszobás, fürdőszobás, előszobás, konyhás, kamrás lakás kiadó. Bul. Carol 50. 4548

Kiadó azonnalra, esetleg november elsejére modern, háromszobás és egyszobás lakás. Str. Russu Sirianu 3. 4551

Azonnal, vagy november 1-re kiadó emeleti urilakás. Bul. Carol No. 44. 4542

Család keres két szobát butorozva. Jelenleg azonnalra. Cimeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba. 4543

Modern négyszobás, hálós, összkomfortos lakás kiadó. Felvilágosítást ad Zimmermann, Bul. Reg. Maria 8. 4545

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Kiadó háromszobás, konyhás lakás mellékkelhelyiségekkel, kerttel. Str. Războeni 5. Mosóczy-telep, a román templom mellett, 1200 leiert. 4507

Kettőszobás, fürdőszobás, földszinti, udvari lakás november 1-re kiadó. Str. Desseanu 9. 4529

Ötszobás uri magánház, kényelmes komforttal, tágas mellékkelhelyiségekkel, garázzsal, parkudvarral, ugyanott egy két-szobás, összkomfortos lakás november 1-re kiadó. Bul. Carol 68. földszint. jobbra. 4540

VÉTEL-ELADÁS

Gyermekjáróka (ketrec) kitűnő állapotban, rézüst, összecsuksukható vasagy, szelvény-alváz, valamint többféle apróság eladó Str. Cuza Vodă 20.

Ékszer, kasszát, varrógépet, teljes lakásberendezést sürgősen keresek megbízóm részére. Tempo, Fischer Eliz-palota.

Fajtiszta, simaszőrű, fiatal foxterrier eladó. Bielak, Mocrea, jud. Arad. 4511

Tartós, kitűnő kolbász, felvágottak 40 és 44 leiert kilogramonként postán szállít Wagner Carol, Păncota. 4495

Villa, hétszobás, butor és zongora eladó. Str. Vladimirescu No. 15. 4396

Eladó egy iókarban levő Puch gyártmányú kerékpár 4282

INGATLAN

Bérbeveszek megbízásból 200-300 hold szántóföldet épületekkel, Hatschek ingatlanforgalmi iroda, Arad, Bul. Carol 46. Telefon: 26-95. 4499

KÜLÖNFELEK

Fordítások, leírások sokszorosítások utánosan: Erika írógépszaküzlet, Str. Alexandri 5. Tel. 13-93.